

OPPL. 6 530 000

den

MAI 1984

ENKLE SANNHET

et tidsskrift til forståelse

**Ny
vulkansk
aktivitet
HVORFOR?**

Den Enkle Sannhet har ingen abonnements- eller løssalgspriis. Bladet utgis gratis. Dette er gjort mulig ved frivillige tiender og gaver fra medlemmene i Guds Verdenside Menighet og andre som har valgt å støtte menighetens arbeid. Men bidrag er hjertelig velkommen. De som ønsker å støtte dette verdensomspennende arbeidet på frivillig basis, er velkommen som medarbeidere for å utbre det opprinnelige, sanne evangelium til alle nasjoner. Bidrag kan sendes til Worldwide Church of God's konti i: Norge: Bankgiro 7082.05.12624; postgiro 2 29 69 78; Sverige: Bankgiro 5856-15 419 03; Danmark: Bankgiro 3258-136209. Vennligst send eventuelle bidrag til nærmeste adresse (se adresselisten nedenfor).

den ENKLE SANNHET

et tidsskrift til forståelse

ÅRG. 1 NR. 3

Opplag: 6 530 000

Mai 1984

GRUNNLEGGER OG SJEFREDAKTØR

HERBERT W. ARMSTRONG

HOVEDREDAKTØR:

HERMAN L. HOEH

ANSVARLIG REDAKTØR:

DEXTER H. FAULKNER

STEDFORTREDEDE SJEFREDAKTØR:

RAYMOND F. MCNAIR

NYHETSREDAKTØR INTERNASJONALT:

GENE H. HOGBERG

FASTE MEDARBEIDERE:

RONALD D. KELLY, RODERICK C. MEREDITH,
DONALD D. SCHROEDER, JOHN R. SCHROEDER,
MICHAEL A. SNYDER, CLAYTON D. STEEP,
KEITH W. STUMP

REDAKSJON:

SHEILA GRAHAM, NORMAN L. SHOAF

ARTIKKELFORFATTERE:

DIBAR APARTIAN, ROBERT BORAKER,
JOHN HALFORD, SIDNEY M. HEGVOLD,
KENNETH C. HERRMANN, ROD MATTHEWS,
L. LEROY NEFF, RICHARD PAIGE,
PATRICK A. PARNELL, RICHARD J. RICE,
RICHARD H. SEDLIACIK, DAN C. TAYLOR,
JEFF E. ZHORNE

MANUSKRIP-KORREKTUR:

PETER MOORE

REDAKSJONSASSISTENTER:

CHERYL EBELING, KAREN FERGEN,
WILLIAM FLAMAN, WERNER JEBENS,
JANICE ROEMER, WENDY STYER, RON TOTH,
AGNES YOUNGBLOOD

GRAFIKK:

Grafikkredaktør: RANDALL COLE;

Stab: MATTHEW FAULKNER, L. GREG SMITH
Design-konsulent: GREG S. SMITH

FOTOREDAKSJON:

Ansvarshavende: WARREN WATSON;

Leder for billedproduksjon: HAL FINCH

Stab: G. A. BELLUCHE JR.,

KEVIN BLACKBURN, CHARLES BUSCHMANN,

NATHAN FAULKNER, ALFRED HENNIG,

ELIZABETH RUCKER, KIM STONE

Fotoarkiv: VERONICA TAYLOR

UTGIVELSE:

Sjef for utgivelse: RAY WRIGHT;

Produksjonsansvarlig: ROGER G. LIPPROSS;

Produksjonssjef: RON TAYLOR;

Internasjonale koordinatorer:

JEANNETTE ANDERSON, VAL BROWN,

BOB MILLER;

Opplagsansvarlig: BOYD LEESON;

Opplagsassistent: CAROL RIEMEN;

Kioskladforsendelse: JOHN LABISSONIERE

FORRETNINGSFØRER:

L. LEROY NEFF

INTERNASJONALE UTGIVER:

BRITISK: JOHN ROSS SCHROEDER;

FRANSK: DIBAR APARTIAN;

HOLLANDSK: JOHAN WILMS;

ITALIENSK: CARN CATHERWOOD;

NORSK: ROY ØSTENSEN;

SPANSK: DON WALLS;

TYSK: JOHN B. KARLSON

REGIONALE KONTORER:

AUSTRALIA: ROBERT MORTON;

CANADA: COLIN ADAIR;

ENGLAND: FRANK BROWN;

FILIPPINENE: GUY AMES;

FRANKRIKE: SAM KNELLER;

LATIN-AMERIKA: LEON WALKER;

NEDERLAND: BRAM DE BREE;

NEW ZEALAND: PETER NATHAN;

PUERTO RICO: STAN BASS;

SYD-AFRIKA: ROY MCCARTHY

SVEITS: BERNARD ANDRIST;

VEST-TYSKLAND: FRANK SCHNEE

ARTIKLER

- 2 Europa — en fremtidig supermakt?
- 5 Opplæring til mellomfolkelig forståelse
- 7 Den kommende Messias i profetiene
- 14 Hvorfor blir vulkanene stadig mer aktive?
- 19 Berlin — forvirrende og gåtefull
- 26 Terrorisme: Vi har ennå ikke opplevd det verste

FASTE RUBRIKKER

- 1 Personlig fra Herbert W. Armstrong
- 11 Internasjonalt utsyn
- 29 Brev til redaktøren

FORSIDEBILDET

Kilauea sett fra luften. Kilauea er et vulkansk krater på østsiden av Mauna Loa på Hawaii. Heten fra vulkanen var så sterk at platen i cockpiten ble varm. Den senere tids vulkanske aktivitet har hatt innflytelse på havstrømmene og været.

FORSIDEBILDE AV HAL FINCH — PT

Den Enkle Sannhet (The Plain Truth) blir også utgitt på engelsk, fransk, nederlandsk, italiensk, spansk og tysk av Worldwide Church of God, Pasadena (California, USA) og Borehamwood (England). © 1984 Worldwide Church of God. Alle rettigheter forbeholdt. Printed in England by Ambassador Press, St. Albans. Kan bestilles i:

Norge: Postboks 2513 Solli, N-0203 Oslo 2

Danmark: Postboks 211, 8100 Århus C

Sverige: Box 5380, 102 46 Stockholm

Andre utgaver av The Plain Truth:

Engelsk: The Plain Truth, P.O. Box 111, Borehamwood, Herts., England WD6 1LU. Tlf. 01-207-2811

Fransk: La Pure Vérité, B. P. 64, 75662 Paris CEDEX 14, Frankrike

Hollandsk: De Echte Waarheid, Ambassador College, Postbus 333, Utrecht, Nederland. Tlf. 030-317117

Italiensk: La Pura Verità, Castella Postale 10349, I-00144 Roma EUR, Italia

Spansk: La Pura Verdad, Apartado Postal 1230, Madrid 9, Spania

Tysk: Klar & Wahr, Ambassador College, Postfach 1129, D-5300 Bonn 1, Vest-Tyskland

Andre Plain Truth-adresser:

USA: 300 W. Green St., Pasadena, California 91123. Tlf. 800-423-4444

Canada: P.O. Box 44, Station A, Vancouver, B.C. V6C 2M2. Tlf. 1-800-663-1242

Australia og Sydøst-Asia: P.O. Box 202, Burleigh Heads, Queensland 4220, Australia. Tlf. 075-35-4233

New Zealand og Stillehavsoyene: P.O. Box 2709, Auckland 1, New Zealand

Ghana: P.O. Box 9617, Kotoka Int. Airport, Accra

Kenya: P.O. Box 47135, Nairobi

Nigeria: P.M.B. 21006, Ikeja, Lagos State

Syd-Afrika: P.O. Box 1060, Johannesburg 2000

Zimbabwe: P.O. Box U.A. 30, Union Ave., Harare

Filippinene: P.O. Box 1111, Makati, Metro Manila

Latin-Amerika: Institución Ambassador, Apartado Postal 5-595, 06500 México D.F., Mexico

Karibiske hav: P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

Husk å sende melding om adresseendring så snart som mulig hvis du endrer adresse. Vennligst vedlegg en gammel adresselapp sammen med den nye adressen.

Hvorfor Gud tillater at menneskene lider

Se på vår verden idag! Krig, hungersnød, epidemier! Fattigdom, ulikhet, sult og nød! Sykdom, lidelser og død! Forbrytelser, korrupsjon, underslag og svindel! Ulykkelige mennesker, frykt, elendighet og sorg!

Det er så mange som spør HVORDAN den høyeste, allmektige *kjærlighetens* Gud kan tillate slikt?

HVORFOR lar han selve vår kultur gå til grunne?

Noen sier: "Gud er ikke rettferdig!" — eller: "Eksisterer det en Gud når alt kommer til alt?" Men hva tror du folk ville si hvis Gud fjernet deres rett til å tenke og gjøre som de selv vil? For Gud kunne aldri stanse dette fryktelige myrderiet uten at han TVANG menneskene til å følge hans vilje — og da ville han fornekte deres egen, frie vilje.

Det er *menneskenes veier* — som er så motsatt av Guds veier — vi kan takke for disse sørgelige tilstandene. De har ført til alle verdens sorger og bekymringer *til tross for* Guds bønner til oss. Han sier jo: "Deres veier er ikke mine veier."

Hadde vi fulgt Guds veier, ville det uvegerlig ha ført til fred, glede, fremgang og lykke. Gud åpenbarte sine veier for de første menneskene, og han har alltid bedt menneskeheten om å følge dem.

Sett at Gud hadde truffet et annet valg? Sett at han hadde TVUNGET menneskene til å leve etter hans lover og bud — mot deres vilje?

Kan du ikke formelig høre hvordan den trassige, opprørske, stivnakkede menneskeslekten ville skriker i indignasjon til Den Allmektige: "Du kan ikke dytte din religion ned gjennom halsen på meg!" For dette er et spørsmål om religion. Kan vi ikke se at hvis Gud hadde gått frem på den måten, så ville folk ha ropt høyere enn noensinne før: "GUD ER IKKE RETTFERDIG!"

I nesten 6000 år har menneskene levd i opprør mot Guds lover. Hvis Gud hadde fornektet dem denne retten til å ha urett, ville menneskene ha beskyldt Gud for å være urettferdig og forlangt frihet til å følge sine egne veier.

Guds hensikt er å skape fullkommen KARAKTER i vesener som er separate enheter, forskjellig fra Gud, men likevel medlemmer av Guds hellige familie. Karakter kan ikke skapes automatisk ved et maktbud — den må utvikles gjennom *erfaring!*

En person kan heller ikke utvikle karakter uten gjennom egen, fri handlekraft. For at dette store målet skal bli nådd — høydepunktet i Guds store skaperverk — nemlig å skape Guds barn med en fullkommen karakter, må menneskene bli *overbevist*, av egen fri vilje, om at Guds lover er RETTFERDIGE, og at hans veier er de eneste rette veier for menneskene! Vi mennesker må frivillig slå inn på disse Guds veier. Dette kan vi *bare* lære gjennom *ERFARING!*

I begynnelsen fremstod Satan for å så tvil om visdommen i Guds lov. Denne loven går ganske enkelt ut på å *ELSKE* Gud og elske sin neste, slik det fremgår av de brede prinsippene i De ti bud, som er en fundamental, åndelig og evig lov. Og Kristus lærte oss at det er mer velsignet å *GI* enn å *TA* — mens Satan holdt på at det gjelder å *TA*. Han hevdet at konkurranse er det som sporer til handling. Selvhverdelse stimulerer til foretagsomhet. Forfengeligheit driver en til aksjon. Ifølge Satans tenkemåte ligger selvhverdelse, konkurranse og strid til grunn for å få oppnådd og fullført noe. Det å *KREVE* er veien til fremgang og forfremmelse.

Hvis Gud ikke hadde latt denne egoistiske innstillingen bli satt på prøve, gransket og demonstrert, kunne Guds skapninger i all evighet påstå at de kanskje var blitt fornektet det beste alternativ.

(Fortsettes side 23)

EUROPA- EN FREMtidig SUPERMAKT?

av Gene H. Hogberg

Det kjølige forholdet mellom Sovjetunionen og USA nå for tiden gjør at mange ønsker en ny stormakt i Europa.

“USA og de vesteuropeiske lands interesser og målsetning spriker stadig mer,” lyder de advarende ord fra Pieter Denkert, presidenten i det europeiske parlamentet.

“Selve mengden av konflikter mellom USA og Vest-Europa har etterhvert undergravd . . . gjensidig respekt og tillit,” skriver Denkert i vinterutgaven av magasinet *Foreign Policy*.

Hvordan kan man hanskens med Moskva?

Konflikter i handelspolitikken bevirker stadig store og voksende irriterende motsetninger mellom USA og nasjonens vesteuropeiske allierte.

Til disse problemene kan vi plusse på et som er like alvorlig — hvordan Vesten skal møte Sovjetunionens økende makt og styrke.

Enkelt uttrykt er det mange vest-europeere som ikke deler den amerikanske regjeringens syn på Sovjetunionen. I Europa føler man i større og større grad at president Ronald Reagan søker å presse europeerne til å anlegge hans syn på verdenssituasjonen. De synes han prøver å få dem med på et nytt korstog mot kommunismen overalt hvor den finnes.

Europeerne fremholder at ameri-

kanerne er uberegnelige i sin behandling av utenrikspolitiske saker, og nevner hvor forskjellig Carters og Reagans politikk later til å være.

Videre mener de at de ser mer pragmatisk på verdenssituasjonen og mer fornuftig og realistisk på forholdet til Sovjetunionen. Dette synspunktet blir kanskje best sammenfattet av tidligere kansler Helmut Schmidt i Vest-Tyskland i en artikkel i ukebladet *Die Zeit*:

“På bakgrunn av nesten tusen års felles historie kjenner europeerne sovjetrusserne bedre enn det man kan vente at folk i Georgia eller California kan gjøre. Denne europeiske forståelse burde utnyttes. Europeerne vil ikke bare ha militær sikkerhet, men også avspenning og samarbeide med Sovjetunionen.”

Fra et amerikansk synspunkt er imidlertid Vest-Europa for svak og altfor villig til å gi etter for en voksende sovjetisk styrke. I en lederartikkel i Storbritannias ledende ukeblad, *The Economist* for 21. januar, forsøker redaksjonen å forklare europeerne “hvorfor en masse mennesker i Amerika ikke forstår hvordan Europa ser på verdenssituasjonen”. På omslaget hadde redaksjonen gjengitt en karikatur av en europeisk mann, med tittelen “Slik kan du gjenkjenne en europeer (sett med amerikanske øyne)”.

Tegneren festet oppmerksomhe-

ten ved forskjellige deler av denne sammensatte europeerens anatomi, med små merkelapper som “Sint på Reagan”, “Blind for Sovjet”, “Klynkekone”, “Slappfisk”, “Viljeløs”, “Veik i knærne”, “Kalde føtter” og “Disser i beina”.

Utvilsomt vil mange i Europa ta sterkt avstand fra denslags fremstillinger. Sikkert er det at mange i Frankrike vil gjøre det, hvor det har vært få, om noen, kampanjer mot kjernefysiske våpen. Men det var nettopp poenget som redaktørene av *Economist* ville ha frem, nemlig at karrikaturen representerer det *bildet* mange amerikanere nå i større og større grad har av europeere. Og når det gjelder internasjonale forhold, betyr *inntrykk* ofte mer enn realiteter.

Stockholmskonferansen

Stort sett er europeerne bekymret på grunn av den fastfrosne situasjonen i forholdet mellom USA og Sovjet. Det har ført til at Moskva har trukket seg fra forhandlingene både om mellomdistanseraketter og om de strategiske langdistansevåpnene.

Denne nye atmosfæren som er preget av kald krig, var tydelig å merke under konferansen som nylig ble avholdt i Stockholm. 35 nasjoner skulle drøfte tiltak som kunne skape tillit og trygghet og nedrustning i Europa (CSDE). Jeg var selv tilstede på konferansen.

Den var sammenkalt for å behandle relativt små spørsmål av mer teknisk art — for eksempel at troppeforflytninger på begge sider av jernteppet skulle innrapporteres. Man håper på at slike "tillitsskape tiltak" — om de får tilslutning fra de delegasjonene som skal utføre disse oppgavene to-tre år fremover — kan bidra til å frem-skaffe løsninger på mer betydningsfulle øst-vestforhold.

Slik konferansen begynte, ble det straks klart at den ikke ville gi store resultater, iallfall ikke på kort sikt.

I et uvanlig skarpt innlegg på åpningsdagen kom den amerikanske utenriksminister George P. Shultz med en utvetydig fordømmelse av Europas oppdeling siden 1945.

Det var ikke Vesten som hadde satt opp noe jernteppe, uttalte Shultz, og så sa han med ettertrykk: "La meg gjøre dette helt klart. De forente stater anerkjenner ikke lov-ligheten av dette kunstig opprettede skillet i Europa. Dette skillet er selve roten til Europas problemer når det gjelder sikkerhet og menneskerettigheter — og vi er alle klar over det."

Neste dag var det Sovjets tur. Utenriksminister Andrej Gromykos tale var uten forbehold sterkt kritisk mot USAs politikk over hele verden.

Når det gjaldt Europa, klagde Gromyko over at "militarisme, fiendtlighet og krigshysteri blir eksportert til Vest-Europa sammen med raketterne" — idet han siktet til de nye Pershing 2 og krysser-raketten som USA leverer til sine vestlige allierte i NATO.

De to åpningstalene la ikke nettopp noe godt grunnlag for tillitvekkende tiltak.

Øst-Europa er bekymret

Det later til at den kalde krigen er igang igjen, og europeiske nasjoner både i vest og i øst oppdager at de er i en ubehagelig stilling — inneklemt mellom supermaktene, og dermed tettere sammen.

I Stockholm gjentok Østblok-kens utenriksministre pliktskyldigst Gromykos uttalelser. Men det er velkjent at også Warszawapakt-landene er bekymret over den stadig mer anspente situasjonen vi har på det europeiske kontinent. De

er spesielt engstelige på grunn av de planene som Sovjet har kunngjort om å utplassere nye mellomdistan-seraketter i Øst-Europa som et mottrekk til NATOs utplassinger.

Mot slutten av 1983 uttalte tidligere forbundskansler Helmut Schmidt i den vesttyske Forbunds-dag: "Jeg vet at folk også i Øst-Tyskland og i Tsjekkoslovakia er . . . redde. De har ikke lyst til å se Sovjets kjernefysiske raketter av typene SS-21 og SS-22 stasjonert på sitt territorium . . . Dette gjelder

"USA kan ikke godkjenne den kunstige deling av Europa. Denne delingen utgjør kjernen i Europas sikkerhets- og menneskerettsproblem."

Amerikansk statssekretær George Shultz

Ungarn, som jeg nylig har besøkt [og likeså] Bulgaria . . ."

Videre sa han: "Jo mer de to verdensmaktene opptrer fiendtlig mot hverandre, desto mer nærmer folk fra landene i den østlige og vestlige del av Sentral-Europa seg hverandre. Og desto nærmere kommer vi tyskere i begge deler av vårt fedreland hverandre."

Spesielt har fribyttinasjonen Romania åpenhertig kritisert ut-plasseringen av kjernefysiske våpen på det europeiske kontinent — på begge sider. Lederne i

Moskva ble nokså rystet da Romania's president Nicolae Ceausescu tidlig på året antydte at det var en teoretisk mulighet for at Romania ikke ville fornye sitt medlemskap i Warszawapakten når den opprin-nelige avtalen utløper til neste år.

Atlantehavskløften blir bredere

I Vest-Europa hevdes det i stigen-de grad at USA har like mye skyld for at situasjonen bare forverrer seg — spesielt i kjølvannet etter den første utplassing av nye raketter.

Kanskje dette kom best til uttrykk i lederen i Londonavisen *Financial Times* for 3. januar, hvor det sto: "For en betydelig og uttalt minoritet begynner USAs beskyttende skjold nå å se mer ut som en amerikansk trusel . . . I militær og økonomisk forstand later det til at . . . Atlanterhavet er iferd med å bli bredere."

Hvor bredt Atlanterhavet virkelig begynner å bli, ble vel best illustrert av det som skjedde på en annen konferanse, som ble holdt over tre dager bak lukkede dører i Brussel. Den ble holdt like før den mye mer omtalte og omskrevne Stockholms-konferansen. Delegatene til møtet i Brussel var tidligere embetsmenn og tjenestemenn som frem-deles har stor innflytelse i sine respektive nasjoner.

En overskrift i Lon-donavisen *The Times* for

16. januar oppsummerte sluttresul-tatet etter denne sammenkomsten på høyt plan: "Bitre uttalelser avslører gjensidig tillitssvikt mel-lom Europa og Amerika."

Brussel-konferansen ble kalt: "Fremtiden for NATO og den verdensomspennede sikkerhet." Men Frankrikes tidligere utenriks-minister Jean Francois-Poncet av-slørte at "vi visste alle sammen at den burde ha vært kalt 'Atlantisk uenighet' — og det var også nettopp hva vi fikk."

Flere deltagere beskrev møtet

som "en voksende krise med hensyn til gjensidig forståelse", noe som kom tilsyne i taler både av to tidligere amerikanske statsråder, Henry Kissinger og James R. Schlesinger, og av tidligere forbundskansler Helmut Schmidt.

Schmidt gjorde utfall mot det han kalte "selvmotsigende adferd" fra de amerikanske myndigheters side overfor Sovjet. Han advarte videre om at Washingtons "egoistiske økonomiske politikk", gjennom å opprettholde høye rentesatser og operere med veldige under-skudd på de årlige driftsbudsjettene, kunne komme til å ruinere det vestlige alliansesystemet.

William G. Hyland, spesialist på sovjetrussiske saker og tidligere medlem av USAs nasjonale sikkerhetsråd, sa at Schmidts tale var et utmerket eksempel på "den voksende kløften mellom USA og Europa — som kan ende i katastrofe."

Hyland sa til europeerne at også i USA var utilfredsheten voksende, idet man nå ofte kan høre argumenter der om at NATO ikke nødvendigvis er i USAs interesse. Han henviste til en uttalelse av en anonym amerikansk general, der han vedder på at før året 1990 — om seks år — vil USA trekke seg ut av NATO.

Generalen er riktignok kjent for å være løsmunnet, og han mente at USAs reaksjon ville komme fordi europeerne ikke var villige til å "slåss mot" sovjetrusserne.

Tidligere amerikansk forsvarsmi-nister Schlesinger belærte de europeiske NATO-allierte om det han hevdet var manglende støtte til alliansen. Han sa også at det var på tide at europeere leste litt amerikansk historie, for der ville de finne en advarsel mot "innviklede allianser". Det var et råd som den nyfødte amerikanske republikken fikk av sin første president George Washington da han gikk av.

Francois-Poncet sa etterpå at under denne bemerkelsesverdige

konferansen var det "en eiendommelig og ubehagelig følelse av at De forente stater og Europa holder på å drive fra hverandre — og stemningen er dystert."

Skilsmisse fra Amerika?

Den verbale skuddvekslingen i Brussel nærer enda sterkere opp under de farlige følelsene på begge sider av Atlanterhavet som munner ut i: "La oss gå hver vår vei".

En spaltist i *Sunday Telegraph* i Storbritannia, Peregrine Worsthorne som stort sett er pro-amerikansk,

"Mer enn noe annet kontinent er Europa mottagelig for fredelig samarbeid . . . fordi de enkelte folks økonomi, kultur og historie er så tett sammenvevet."

Sovjets utenriksminister Andrei Gromyko

luftet faktisk tanken om at det kanskje kunne være på tide at Vest-Europa vurderte en slags "vennskapelig skilsmisse" fra USA.

Worsthorne kom frem til denne vurderingen i sin spalte i avisen for 13. november 1983, fordi vesteuropeerne, som han sa, "nå er mindre redde for Sovjetunionen," tross den militære opprustningen som russerne fortsetter med. Den vanlige oppfatningen på det europeiske kontinent er at Sovjet har så store økonomiske bekymringer i østblok-

ken sin, at det er helt utenkelig at Warszawapaktlandene vil angripe Vesten.

Worsthorne la til at europeerne ikke er så interesserte som amerikanerne i å bekjempe kommunistisk infiltrasjon i Mellom-Amerika eller andre deler av verden. Den fremherskende oppfatning later til å være at dette får bli Washingtons affære. I mellomtiden kan flere vesteuropeiske nasjoner tenke seg å komme til "en forståelse" med Sovjetunionen angående sikkerheten i Europa.

Innflytelsesrike kretser i USA gir også klart uttrykk for at man kanskje bør finne frem til en ny ordning. Det at vesteuropeerne ikke støttet USAs inngrep med militære styrker i Grenada, blir nevnt som et typisk eksempel på at USAs allierte i Europa er helt uinteressert i USAs sikkerhet på den vestlige halvkule.

Det gjorde ikke saken bedre at vesteuropeerne i FNs hovedforsamling enstemmig gikk inn for en resolusjon som fordømte den amerikanske aksjonen.

"Det vi kan lære av dette," fnyste spaltisten William Safire i *New York Times*, "er at våre forbundsfeller i NATO utelukkende er interessert i . . . [å bli] beskyttet av amerikanske tropper og amerikanske kjernefysiske våpen, mens de forbeholder seg retten til å underminere amerikansk sikkerhet alle andre steder. Dermed blir gjensidig forsvar ikke lenger særlig gjensidig . . ."

Safire fortsatte ved å fremsette et overraskende forslag: "Hvis dette er tilfelle, er tiden inne til å opprette et uavhengig europeisk forsvar. USA kan fremby til salgs sine nyeste mellomdistanseraketter til det, men ikke leie ut sine tropper . . ." Safire avsluttet med et sitat fra Horace Greeley til de statene som trakk seg ut av unionen før den amerikanske borgerkrig 1861-65: "Egensindige søstre, gå bort i fred."

Bort fra Europa — mot Asia

Man bør kanskje merke seg at Horace Greeley også er blitt berømt for en annen uttalelse: "Dra mot vest, unge mann, dra mot vest." De forente stater drar nå i økono-
(Fortsettes side 24)

Opplæring til mellomfolkelig forståelse

av Moshe Kol

Tidligere israelsk minister for turisme og utvikling

EFTER Israels uavhengighetskrig i 1948-49 hadde jeg en drøm om å fremme samarbeide og vennskap mellom jødisk og arabisk ungdom i den nyfødte staten Israel. Jeg ville arbeide for å utslette det hatet som krigen hadde ført med seg.

Vi måtte begynne helt fra grunnen av — for å bygge broer mellom jøder og arabere, for å fostre gjensidig forståelse og kjennskap til våre ulike kulturer.

På den tiden gjorde jeg tjeneste som internasjonalt overhode for Youth Aliyah, en bevegelse som ble skapt for å redde og rehabilitere de jødiske barna som på mirakuløst vis hadde overlevd ragnarokk i Europa, såvel som de barna som hadde levd i kummerlige forhold i de nordafrikanske og arabiske land. Der var det skapt en sterk spenning mellom jødisk og ikke-jødisk befolkning etter uavhengighetskrigen. For å omsette drømmen i praksis, så jeg for meg et senter som kunne etableres for opplæringsprogrammer og tiltak av kulturell art, som kunne utvikles med henblikk på dette mål.

Drømmen blir oppfylt

Andre drømte også om hvordan

man kunne fremme internasjonal forståelse i Israel. En slik gruppe, som var gode venner av Youth Aliyah, var en organisasjon under ledelse av Murray Silverstone, pre-

Jeg mente at dette ville kunne bli et nasjonalt institutt, som ville bringe Israels ungdom nærmere andre lands kulturarv gjennom konserter, filmer, foredrag, utstillinger

Barn av mange kulturer i Jerusalem i lek på lekeplassen i Liberty Bell Park.

sidenten for filmselskapet 20th Century Fox og hans kone Dorothy, nemlig American Interfaith Committee (AIC). De hadde samlet inn midler til å bygge opp et internasjonalt kultursenter for ungdom i Jerusalem (ICCY — The International Cultural Center for Youth).

og besøk — et senter som kunne tjene hele landet.

Vi håpet at hvis vi bygde dette senteret i Jerusalem — en by som står både kristnes, muslimer og jøders hjerter nær — kunne det tjene som modell for lignende institusjoner i andre land. Da kunne

vi kanskje hindre trangsynthet og ekstrem sjåvinisme.

Murray Silverstone likte denne tanken og la den frem for AIC i New York. Våren 1960 ble så drømmen til virkelighet. Det ble reist en stor hvit bygning blant

den islamske befolkningen i Galilea i Tamra og Magdal Krum.

Idag setter Israels undervisnings- og kulturdepartement stor pris på ICCYs undervisningstiltak. ICCYs utstillingsmateriell, som er laget av staben, blir bragt i mobile enheter til

konserter, israelske folkedanser og allsang.

Sist sommer dro 30 medlemmer av ICCYs folkedans- og folkesanggrupper sammen med 20 andre israelske deltagere på en turné i Sydvest-Frankrike og Sveits. De opptrådte på folklorefestivaler, i samfunnshus og på gamlehjem. Vi er stolte av den bronsemedaljen som vårt yemenittiske danse-ensemble fikk for sin forestilling i Dijon i Frankrike.

Internasjonalt samarbeide

For å oppmuntre andre til å arbeide for fred og forståelse, bevilger ICCY hvert år stipendier til fremragende kandidater. (Et av stipendiene er i Herbert W. Armstrongs navn.)

I april 1983 var ICCY

Korsang av ungdom i Jerusalem ved Det internasjonale kultursenter for ungdom. Moshe Kol og Herbert Armstrong gjenspeiler den positive mottagelse fremførelsen fikk blant publikum.

trærne i en hage i Emek Refaim (Kjempenes Dal), og den åpnet sine porter for ungdom, pedagoger og folk som besøkte fredens by Jerusalem fra alle kanter av jorden.

Snart kom det også andre sentre rundt om i landet, og de ble tilknyttet hovedsenteret i Jerusalem. I den østre del av byen og i Gamlebyen, hvor de fleste muslimer og kristne bor, ble det etablert to annekser.

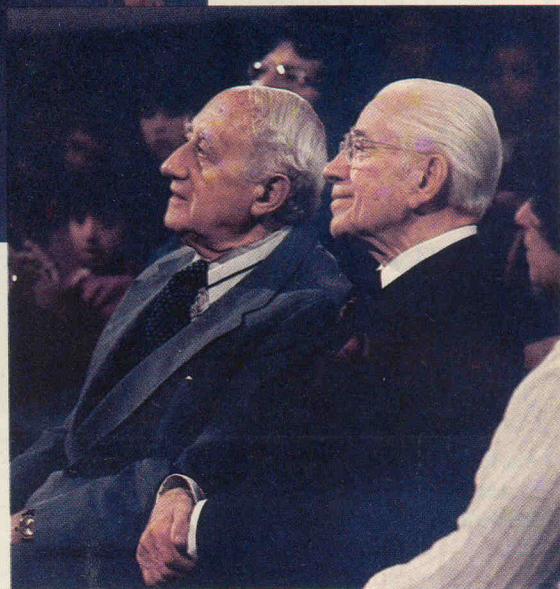
På Karmelberget like ved byen Haifa etablerte vi et senter i druserbefolkningens største landsby, for å fremme vårt program for barn og voksne i druserlandsbyene i den del av landet vi kjenner som Galilea.

Videre opprettet vi et senter i araberlandsbyen Baka-el-Garbia i den sentrale delen av Israel som kalles Trekanten, og to sentre for

650 skoler i byer og landsbyer rundt om i landet, som et slags "museum på hjul".

I samsvar med denne broderlige samarbeidsånd er omtrent halvparten av de ansatte ved ICCY arabere. De bruker sine evner i forskjellige tiltak i ICCYs sentre i østre del av Jerusalem, såvel som dets grener i de tett befolkede arabiske områdene i Israel.

I hovedsenteret i Jerusalem er det ettermiddagsprogrammer for forskjellige aktiviteter, og dessuten folkedans og folklorefprogrammer utover kvelden, så bygningen holdes åpen til nærmere midnatt. Hvert år er tusenvis av lokale og utenlandske besøkende til stede ved ICCYs underholdende og kulturelle programmer, som består av yemenittiske etniske danser, arabiske tromme-

WARREN WATSON — PT

selv så heldig å motta magasinet *New Outlooks* "fredspris til minne om Sylvia Shine" for sitt enestående arbeide for opplæring til jøders og araberes sameksistens. Vi peker med stolhet på denne æresprisen som vi sammen med to andre mottagere nylig ble tildelt av presidenten for den israelske nasjonalforsamling (Knesset) som en anerkjennelse av vårt arbeide.

Internasjonale organisasjoner som UNICEF og UNESCO har et nært samarbeide med ICCY, og de

(Fortsettes side 28)

Den kommende Messias i profetiene

av Eli Chiprout

Dette er stoff som vil overraske jøder, kristne og muslimer like mye.

DE FLESTE kristne antar at Jesus fra Nasaret er Guds bebudede Messias. De fleste jøder antar at det er han *ikke*.

Få mennesker idag tenker over dette. De simpelthen aksepterer det de lærte i barndommen.

Jeg har jødisk bakgrunn. Siden barndommen er jeg blitt fortalt at Jesus i Det nye testamentet *ikke* kommer fra Gud. Jeg fikk vite at Gud beåndet hebreernes hellige skrift (de kristne kaller den Det gamle testamente, og jødene kjenner den som Loven, profetene, og skriftene), og at ingen andre skrifter er beåndet. Uten spørsmål godtok jeg hva jeg ble lært.

Så kom utfordringen. Jeg leste *The Plain Truth (Den Enkle Sannhet)*, og der oppdaget jeg verdinormer av betydning for mitt daglige liv. Og likevel refererte *Den Enkle Sannhet* ofte til Jesu lærdom i Det nye testamentet. Til å begynne med hoppet jeg lett over disse fremstillingene.

Men, jo mer jeg leste, jo mer skjønnte jeg at jeg ikke kunne ignorere Det nye testamente. Jeg kunne ikke lenger bare anta.

Dette var en vanskelig utfordring. Jeg måtte gå i dybden i spørsmål som var fremmede for min tenkemåte.

Jeg tok utfordringen — og fant svarene på mine spørsmål.

Her vil jeg gjøre rede for noen av de resultatene jeg kom frem til. De vil kanskje overraske selv leserne av *Den Enkle Sannhet*.

Lærdommen jeg fikk

De hebraiske skrifter forteller om en tid da Gud vil gripe inn i menneskenes forhold og grunnlegge sitt eget rike på jorden som skal styre hele verden. Da blir det fred mellom landene, velstand og glede.

Jeg oppdaget at de kristne ikke kan enes om denne læresetningen.

Likevel sier De hebraiske skrifter klart at Gud åpenbarte dette til Nebukadnesar, Babylons konge. I en ærefryktinngydende drøm, og i en senere tydning av profeten Daniel, viste Gud kongen at Det babylonske rike skulle etterfølges av tre andre riker: Perserriket, Det greske riket og Romerriket. Romerriket skulle gjennomgå mange forandringer og gjenreisninger helt til . . .

“Og i disse kongers dager vil himmelens Gud opprette et rike, som i all evighet ikke skal ødelegges, og dette rike skal ikke overlates til noe annet folk; det skal knuse og gjøre ende på alle hine riker, men selv skal det stå fast evindelighet” (Dan. 2:44).

Guds Rike skal gjøre slutt på menneskenes styre. Det vil bringe Guds styre og vare *evig*. Jesaja skrev også om denne tiden:

“Og det skal skje i de siste dager, da skal fjellet [riket] der Herrens hus står, være grunnfestet på toppen av fjellene [rikene] og høyt hevet over alle høyder, og alle hedningefolk skal strømme til det” (Jes. [Es.] 2:2). Det vil bli en tid hvor det adspredte Israel igjen vil bli samlet sammen (Jes. 27:13). Guds styre vil bli etablert over hele jorden!

Men jeg spurte meg selv: Hva har Det nye testamente, som er skrevet på gresk, ikke hebraisk, med disse profetiene å gjøre?

Jeg fortsatte mine studier av Daniel. Han skrev: “Mens jeg så på dette, ble det satt [tron-] stoler frem, og en gammel av dager satte seg; hans klædebon var hvitt som sne, og håret på hans hode var som ren ull; hans trone var ildsluer, og hjulene på den var brennende ild” (Daniel 7:9).

Dette er ingen annen enn Gud Den Allmektige på sin herlige trone!

Så kommer vi til noen vers som kan få noen hver til å sperre øynene opp.

“Fremdeles fikk jeg i mine natlige syner se hvorledes en som lignet en menneskesønn, kom med himmelens skyer; han gikk bort til den gamle av dager og ble ført frem for ham. Og det ble gitt ham herredømme og ære og rike, og alle ætter og tungemål skulle tjene ham; hans herredømme er et evig herredømme, som ikke forgår, og

hans rike er et rike som ikke ødelegges" (Daniel 7:13-14).

Hvem er denne "menneskesønnen"?

Det går tydelig frem at Gud kroner ham som *hele* jordens konge, så han kan grunnlegge Guds Rike og herske i evig tid.

Er han et menneske? Isåfall, hvilket menneske kunne tildeles slik høy og mektig heder?

La oss se hva vi kan finne ut i Jesajas bok om denne kommende hersker.

"For et barn er oss født, en sønn er oss gitt, og herredømmet er på hans skulder, og han kalles under, rådgiver, veldig Gud, evig fader, fredsfyrste. Så skal herredømmet bli stort og freden bli uten ende over Davids trone og over hans kongerike; det skal bli støttet og oppholdt ved rett og rettferdighet, fra nå av og til evig tid; Herrens, hærskares Guds nidkjerhet skal gjøre dette" (Jes. 9:6-7).

Noen av våre jødiske tolkere mener at Jesaja talte om en mann som levde på hans egen tid. De tror avsnittet refererer til Hiskia (Esekias), sønn av Akas, konge i Juda. Men legg merke til følgende!

Denne sønnen skulle grunnlegge Davids trone til evig tid. Hiskia gjorde ikke dette. Han døde som en vanlig mann.

Jeg merket meg de utrolige titlene dette individet innehadde. De er for betydelige til at de kan referere til et vanlig menneske. *The Jewish Encyclopedia* anerkjenner at dette refererer seg til en større konge, nemlig Messias.

Et rotskudd fra Isai

Jesaja fortsetter: "Men en kvist skal skyte frem av Isais [kong Davids fars] stubb, og et skudd fra hans røtter skal bære frukt. Og Herrens Ånd skal hvile over ham, visdoms og forstands Ånd, råds og styrkes Ånd, den Ånd som gir kunnskap om Herren og frykt for ham . . . men han skal dømme de ringe med rettferdighet og skifte rett med rettvishet for de saktmødige på jorden, og han skal slå jorden med sin munns ris og drepe den ugudelige med sine leppers ånde" (Jes. 11:1-2, 4).

Dette barnet skal nedstamme fra Isais, kong Davids far. Med hans komme blir det fred og kunnskap

om Gud over hele verden (vers 6-9). Alle land vil søke denne "Isais rotskudd" (vers 10). Israel vil igjen for annen gang bli utfridd fra fangenskap (vers 11).

Dette kan bare være "menneskesønnen" nevnt hos Daniel. I Skriften finnes det kun én tid for verdensomspennende fred. Når den først begynt, varer den evig!

Denne verdenshersker er enda større enn kong David i oldtidens Israel.

Daniel nevner at de rettferdige vil våkne opp til evig liv fra sine graver (Daniel 12:2-3). Disse hellige vil også styre på jorden under denne store Konge (Daniel 7:18, 22, 27). Jeg oppdaget at de fleste kristne tolkere ikke forsto disse versene.

De hebraiske skrifter forklarer også at kong David, en av de oppstandne hellige, vil bli hersker over alle Israels ætter i den nye fredens regjering (Esek. 34:23-24; 37:24-25; Jeremias 30:9).

Men David forsto at denne fremtidige hersker rangerte over ham i autoritet. I Salme 110 kaller han denne hersker "min herre": "Herren sa til min herre: sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!" (vers 1.) De foregående avsnittene viser klart at David snakker om den kommende Konge. I Daniel 7 leste vi at denne Kongen kommer nær Guds trone i himmelen.

Likevel sier profetene at denne Kongen skal være av Davids ætt:

"Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil la stå frem for David en rettferdig spire, og han skal regjere som konge og gå frem med visdom og gjøre rett og rettferdighet i landet.

I hans dager skal Juda bli frelst og Israel bo trygt; og dette er det navn som han skal kalles med: Herren, vår rettferdighet" (Jer. 23:5-6). Lignende skriftsteder finner vi i Jeremias 33:15-16.

På Davids trone

En ting er sikkert. David, Guds profet, visste om denne store konges komme. Gud lofte kong David at hans trone skulle vare evig (2. Sam. 7:12-13, 16). Mange i landet visste at Davids ætt en dag skulle

føde den store Konge som skulle regjere til evig tid.

Jakob, Abrahams sønnesønn, profeterte mange år tidligere om den store Konge som skulle fødes av Daniels ætt i Judea og overta herredømmet (1. Mos. 49:10).

Han ble også omtalt i andre profetier. Denne store Konge ble snart kalt "Messias" — Guds salvede.

I oldtiden ble alle konger i Israel salvet med olje når de besteg tronen. Den store Konge som skal komme er intet unntak.

Denne Kongen, Messias, har vært Israels håp gjennom århundrene. Når Skriften taler om en stor Konge, refererer de nesten alltid til *denne* Kongen. Salme 72, for eksempel, taler om en stor Konge som skal herske over alle konger og land (vers 11) og herske i evig tid (vers 17).

Mange jødiske kommentarer anerkjenner at Skriften taler om en kommende Messias. Noen moderne tolkere gjør det imidlertid ikke. Les f. eks. følgende kommentar som vi kan finne i artikkelen "Messias" i *Universal Jewish Encyclopedia*: "Håpet om en fremtidig konge som skal befri Israel og grunnlegge Guds Rike på jorden, er ikke tydelig beskrevet hverken i Bibelen eller i de apokryfiske bøker."

Våre gamle tradisjoner sier noe annet.

I vanskelige tider grep jødene begjærlig Skriftens håp om Messias for endelig utfrielse fra undertrykkelse og lidelse. Til tider kom det falske Messiaser som hevdet at Gud hadde sendt dem. De misledet tusenvis av mennesker som ventet på et glimt av håp.

Opp gjennom årene kom imidlertid aldri Messias når folk ventet ham. Mange begynte å oppgi håpet. Idag er uttrykket "når Messias kommer" blitt et spottord blant ikke-religiøse jøder. I realiteten er det få som venter ham, spesielt i vår tider.

Messias' fødested

Denne store Konge skulle bli født i Davids ætt. Indikerer Bibelen hvor? Ingen tvil om det! Profeten Mika gir svaret.

I kapittel 4 beskriver Mika tiden med verdensomspennende fred

(vers. 1-5). Versene som følger beskriver krisen *rett før* denne tiden. Så, kapittel 5, gir Mika en utrolig profeti!

“Men du Betlehem, Efrata, som er liten til å være med blant Judas tusener! Av deg skal det utgå for meg en som skal være hersker over Israel, og hans utgang er fra fordum, fra evighets dager” (Mika 5:1). Hvem er denne hersker? Det kan ikke være kong David!

Kong David levde og døde *man-ge år* før dette profetien. Dette refererer til den store Konge.

“Og han skal stå og vokte sin hjord i Herrens kraft, i Herrens, sin Guds navns høyhet; og de skal sitte i ro, for nå skal han være stor like til jordens ender” (vers 3).

Dette handler om Messias! Sammenlign Salme 72:8 og Sakarias 9:9-10.

Kong David, som også var født i Betlehem, var en type på den kommende Messias, slik mange skriftsteder viser. Betlehem er følgende den store Konges fødested. Mange jøder i tidligere tider visste om dette. Noen jødiske kilder angir også dette idag.

Deretter så jeg en annen *utrolig* serie skriftsteder.

Herrens tjener

Vi er nå kommet til en forbausende åpenbaring i De hebraiske skrifter som de fleste kristne ikke har konsentrert seg om.

Jesaia taler mange ganger om “Herrens tjener”. De fleste vet ikke hvem denne betegnelsen henviser til. I sin bok *The Messiah Idea in Jewish History* skriver Julius Greenstone: “Blant moderne tolkere er det stor uenighet om hvem profeten [Jesaja] tenkte på når han brukte betegnelsen “Herrens tjener”.”

Gud omtaler Israels folk under ett som hans “tjener” (Jes. 41:8-9). Det er klart. Likevel taler Gud senere om en tjener i en helt annen betydning. Skal vi *anta* at dette også henviser til Israel?

Se selv: “Se min tjener, som jeg støtter, min utvalgte, som min sjel har velbehag i! Jeg legger min Ånd på ham, hans skal føre rett ut til hedningefolkene” (Jes. 42:1).

Og videre: “Han skal ikke bli mødig, og hans kraft ikke bli knekket før han får grunnlagt

retten på jorden; og på hans lov venter øyene” (vers 4).

Taler disse versene om Israel eller Messias?

I vers 5 taler Gud til sin tjener. Gud lover ham at han skal gjøre ham “til en pakt for folket, til et lys for hedningene” (vers 6).

En annen henvisning til denne tjener finnes i kapittel 49. Symbolsk snakker Israel, Guds tjener, først. Israel greide ikke sin oppgave med å være et lys for de vantro (vers 4).

Fra vers 5 av taler den andre tjeneren;

“Og nå sier Herren, som fra mors liv har dannet meg til sin tjener, for å føre Jakob tilbake til ham og samle Israel for ham, og jeg er æret i Herrens øyne, og min Gud er blitt min styrke — han sier: Det er for lite at du er min tjener til å gjenreise Jakobs stammer og føre den frelste rest av Israel tilbake; så vil jeg da gjøre deg til hedningenes lys, forat min frelse må nå til jordens ende” (vers 6).

Denne tjener kan ikke være Israel. Han er en som gjenreiser Israel.

Dette er den samme tjener som nevnes i Jesaja 42. Han kommer til å bli Guds frelser til jordens ender! Dette henviser til den store Konge som skal herske på jorden — Messias!

Den lidende tjener?

Merk nå det utrolige verset som følger i kapittel 49. Denne store Konge som Gud gir herredømmet over jorden til, han er en “som er foraktet av hver sjel . . . som vekker avsky . . . herskeres tjener” (vers 7).

Her blir han kalt herskeres tjener. For en tittel for hele jordens Konge! Men øyeblikkelig, i selvsamme vers, sier Gud: “. . . Konger skal se det og reise seg, fyrster skal se det og kaste seg ned . . .”

Tydeligvis er to hendelser beskrevet her. Den ene er når tjeneren, Messias, blir forhatt, den andre når han blir æret.

Gud sier om denne tjeneren at han vil hjelpe og bevare ham og “gjøre [ham] til en pakt for folket” (vers 8). Dette er den samme tjener som blir nevnt i Jesaja 42:6. Under hans herredømme blir det

fred, stor velstand og utfrielse (vers 8-12).

Men hvorfor blir han først avvist?

Jesaja siterer tjeneren igjen i kapittel 50.

“Herren, Israels Gud, har gitt meg en disippeltunge, så jeg skal kunne kvege den trette med mitt ord . . . Herren, Israels Gud, har åpnet mitt øre, og jeg var ikke gjenstridig, jeg vek ikke tilbake” (vers 4-5). Denne tjeneren kan ikke være Israel, siden Gud sier nasjonen er “gjenstridig” (Jes. 50:6; Esek. 2:3-8).

“Min rygg bød jeg frem til dem som slo, og mine kinner til dem som rykket meg i skjegget; mitt ansikt skjulte jeg ikke for hån og spytt” (Jes. 50:6).

Hvorfor skulle Guds tjener, Messias, tillate dette? Hvorfor blir han slått?

Først, se på vers 10: “Hvem blant eder frykter Herren og hører på hans tjeners røst?”

Hvordan kan vi høre Guds tjeners stemme? Finnes det en kilde der vi kan finne hans ord?

Jesaja fortsetter beskrivelsen av tjeneren i kapittel 52 vers 13: “Se, min tjener skal gå frem med visdom; han skal bli oppløftet og opphøyet og være meget høy. Likesom mange ble forferdet over ham — så ille tilredt var han at han ikke så ut som et menneske, og hans skikkelse ikke var som andre menneskebarns — således skal han få mange folkeferd til å fare opp, for ham skal konger lukke sin munn; for det som ikke var fortalt dem, det har de sett, og det de ikke hadde hørt, det har de fornummet” (vers 13-15).

Han skulle bli sørgelig vansiret.

Men hvordan kan dette være tilfelle? Og mest av alt — hvorfor?

Forestillingen om at Messias skulle lide før han ble herliggjort, var tidligere anerkjent i judaismen. Mange avsnitt i de eldre jødiske skrifter, deriblant Talmud, taler om Messias' lidelser.

Med denne bakgrunn begynte jeg å granske Jesaja 53 igjen. Dette kapitlet har vært årsaken til mang en diskusjon opp gjennom århundrene.

Antagelser og fortolkninger når

det gjelder dette kapitlet har vært mange: nasjonen Israel, en av profetene, Serubabel, Moses, Kyros, til og med en ukjent person! Den kristne verden tror i sin alminnelighet at denne "ukjente person" er Jesus fra Nasaret. Den vanligste fortolkningen jødene imellom er at det henviser til Israel. I mine studier fordypet jeg meg videre i De hebraiske skrifter for å finne ut hvilken mulig forklaring som er ment.

Så langt har vi sett at Jesaja taler om to tjenere. Han beskriver Messias helt til kapittel 53. Nå plutselig, påstår noen, begynner Jesaja å tale om en annen i dette kapitlet.

Jesaja 53 er simpelthen en fortsettelse av Jesaja 52:13-15!

Les hele kapitlet for å få den hele og fulle sammenheng. For nå vil vi studere følgende:

Jesaja sier: "Sannelig, våre sykdommer har han tatt på seg, og våre piner har han båret" (vers 4).

"... Men hvem tenkte i hans tid at når han ble utryddet av de levendes land, så var det for mitt folks misgjerningers skyld?" (Vers 8.) Betegnelsen "mitt folk" i De hebraiske skrifter henviser til Israel. Derfor *kan ikke* "tjeneren" henvise til Israel.

Denne tjeneren bærer i virkeligheten andres lidelser og synder. Han blir drept selv om han var rettferdig (vers 9). Dette kan ikke være Israel.

Vi skal komme tilbake til dette, men nå skal vi se på en annen utrolig åpenbaring i Skriften.

Herrens engel

Skriften taler mange steder om "Herrens engel". Ordet *engel* betyr budbringer på hebraisk. Det betyr ikke alltid et engleaktig vesen. Noen ganger kan det henvise til en mann.

I flere avsnitt i Skriften ser vi imidlertid at "Herrens engel" kalles "Herren"! Denne utrolige sannhet finner vi i Dommerne 6:11-24. Herrens engel taler til Gideon (vers 11). Etterat Herrens engel hører Gideon, "vendte Herren seg til ham og sa: ..." (vers 14). På slutten av møtet "så Gideon at det var Herrens engel, og han sa: Ve meg, Herre, Herre, jeg har sett

Herrens engel åsyn til åsyn" (vers 22). Her er Herrens engel eller budbringer også kalt Herren (vers 14) og Gud (vers 22).

I Dommerne 13 finner vi en lignende beretning. Herrens engel viser seg (vers 20). Menneskene gjenkjente ham som Gud (*Elohim* på hebraisk — vers 22).

I 1. Mosebok kapittel 16 finner Herrens engel Hagar, Sarahs tjenerinne, i ødemarken. Vi skjønner at det faktisk er Gud som snakker, for Hagar gjenkjenner ham som Gud (vers 13).

Men hvis Herrens engel (budbringeren) også *blir kalt* Herren og Gud, hvem sender ham så? Sender han seg selv ut?

I 1. Mosebok 18 viser tre menn seg for Abraham (vers 2). To av dem er engler (1. Mos. 19:11). Den tredje er Herren (1. Mos. 18:1)!

Gud viste seg som en mann også andre steder i Skriften. Jakob kjempet med en mann hele natten. Han gjenkjente ham som Gud, for han sa: "For jeg har sett Gud åsyn til åsyn" (1. Mos. 32:30). Hoseas 12:3-5 åpenbarer at denne som blir kalt Gud er en budbringer — engel — fra Gud. Det er hans funksjon.

Er han Messias?

Nå kan vi gå tilbake til våre spørsmål. Hvem er det utrolige individ som skal regjere hele jorden? Hvorfor må han dø for andre?

Han kan ikke være bare en mann. Hans betegnelser er for store til å beskrive et menneske. Likevel, han er født som en sønn i Davids ætt.

Han er så stor at hans liv betaler for nasjonenes synder. Han er større enn David. Han vil bestige Davids trone.

Gud var Israels Konge i oldtiden (1. Sam. 8:7). Det var først da Israel ba om et menneske som konge, at Gud tillot et menneske å sitte på sin trone. Likevel var det "Herrens trone" (1. Krøn. 29:23).

Gud sa at Davids trone — i virkeligheten HERRENS trone — skulle vare i evig tid. Likevel vil Messias kreve den tronen som tilhører Herren!

Hvordan kan Messias kreve den

tronen og alle de vidunderlige betegnelsene hvis han ikke er Gud? Sakarias forklarer det videre. Se Sakarias 2:8-9. I Messias' dager, når Israel skal bli gjenreist, skal Herren være i hennes midte! Dette betyr at en av Messias' navn er Herren.

Hvordan kan dette være tilfelle?

Bare en forklaring er mulig! Ordet for Gud er på hebraisk "Elohim". Dette er et flertallsord som noen ganger blir brukt med entalls- eller flertallsverb eller -pronomen. Således kan ordet bety mer enn en person. I 1. Mosebok 1:26 sier Gud: "La oss gjøre mennesker i *vårt* bilde"!

Dette kan bare bety at den store Konge, Messias — som skaperen av alt som eksisterer — også er Gud!

Ikke så rart at han kan betale for nasjonenes synder! Hans liv er verd mer enn alle andre liv tilsammen. Han var medvirkende i skapelsen.

Er det overraskende at han får slike vidunderlige betegnelser som Allmektige Gud? Eller at han blir beskrevet som "Herren, vår rettferdighet" i Jeremias 23:6?

Jeg forstod etterhvert at De hebraiske skrifter beskrev Messias på en måte som får en til å sperre opp øynene. Jeg kunne ikke overse disse klare fakta.

Dette studiet gjorde det klart for meg at jeg måtte bevise alt. Det er med dette i tankene at jeg leser Det nye testamente. Jeg visste hva De hebraiske skrifter sa, og jeg visste de ikke kunne motsies. Jeg begynte å se "Herrens arm [bli] åpenbart" (Jes. 53:1). □

HVORFOR BLE VI FØDT?

Er det noen hensikt med menneskelivet? Du må ha undret deg over det — det har vi alle. Er den menneskelige eksistens et lunefullt tilfelle i et meningsløst univers — eller har ditt liv en solid identifiserbar mening? Svaret er utrolig positivt: Menneskeheten ble skapt for å styre universet på Guds eget plan! Umulig? Vårt gratis hefte **Hvorfor ble vi FØDT?** (også på dansk) forklarer dette høyst misforståtte emnet. For et eget eksemplar kan du benytte kortet eller skrive til vår nærmeste adresse. (Adresser: se 2. omslagsside.)

INTERNASJONALT UTSYN

Nye synspunkter på den tredje verden

Dusjhodet falt ned i badekaret igjen i morges. Det gjør det alltid når jeg forsøker å justere det. Ikke det at det betyr noe særlig — hotellet har så allikevel ikke rennende vann i dag. Eller strøm. Rengjøringshjelpen (hvis det er det man kan kalle den mannen som kommer inn to ganger daglig for å flytte på støvet) sier at de kan være tilbake imorgen, eller dagen etter . . . eller en eller annen gang.

Restauranten har sluppet opp for te og kaffe, og de kan ikke huske når de sist hadde sukker. Bryggeriet har ingen flasker, så det finnes ikke øl heller. Dette er tilfeldigvis det beste hotellet i byen.

Dette er hovedstaden i et av de dårligere stilte landene som vi optimistisk kaller "utviklingsland". En gang var dette landet en koloni under europeisk styre. Det gikk for å være et nokså velstående land, selv om denne velstanden ikke i nevneverdig grad sivet ut til den innfødte befolkning. Men i det store og hele var de fornøyd, og i det minste levde de uten frykt for sult eller revolusjon.

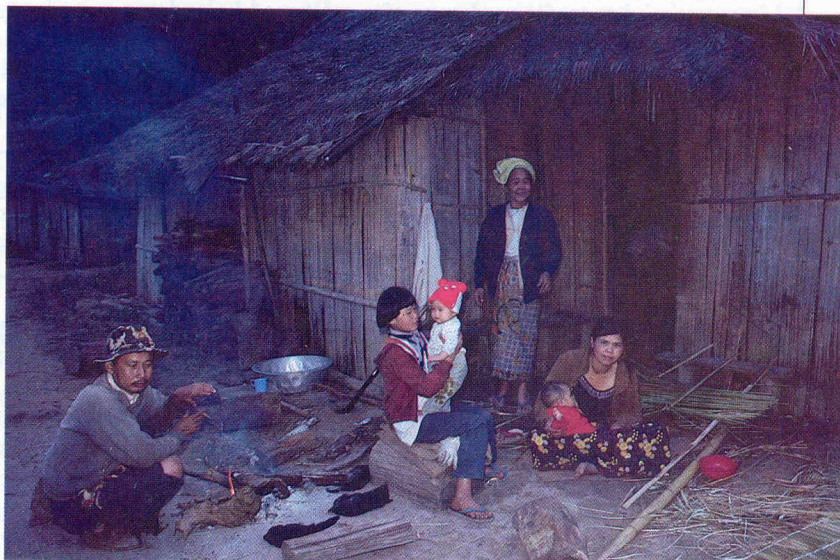
Selvstyre og uavhengighet var ikke brennende stridsspørsmål på den tid. Det hersket enslags forståelse mellom kolonimyndighetene og den lokale ledelse at senere — om en hundre års tid — eller kanskje to hundre — ville landet være rede til å styre seg selv.

Så kom 2. verdenskrig, og i dens kjølvann ble kolonialismen umoderne. De europeiske stormaktene begynte å befri seg for sine oversjøiske besittelser.

Og dermed ble dette lille stedet en stat med selvstyre. Det var fest og sang i gatene. Endelig, ble de fortalt, kunne de puste fritt. (De fleste var ikke klar over at de ikke hadde gjort det tidligere.) Århundrer med ydmykelse og utbytting lå bak dem, ble det forklart. De hadde et smart, nytt flagg, en ny, betagende nasjonalsang og medlemskap i De forente nasjoner.

På tronen i det gamle guvernørpalasset satt deres president — nasjonalhelten som hadde ledet dem i "kampen for frihet". Uheldigvis viste denne nasjonalhelten seg å være en stormannsgal, inhabil person og en svindler. Hans mange år med vanstyre førte den nye nasjonen ut på falllittens rand.

Til sist ble folket trett av hans tomme løfter og storslagne planer, og det bifalt da et statskupp sendte ham i eksil. Men en rekke militære diktatorer førte dem lenger og lenger nedoverbakke mot ødeleggelse, inntil stedet idag, ifølge de overdrevne uttalelsene fra en trett landsmann i eksil, "er iferd med å bli ubeboelig."

Enskjønt fattige på materielle verdier, har mange utviklingsland bevart familielivets gleder.

Det finnes andre nasjoner som denne. Man kan bare ha medlidenhet med dem. De vet ikke lenger hva de skal gjøre. Begeistring over å bli egen nasjon har for lengst banet vei for en ubarmhjertig kamp for tilværelsen. De lederne som tar over etter hverandre blir mer desperate, og følgelig mer undertrykkende, noe som i sin tur fører til at folket blir enda mer truende og opprørsk. Økonomien er et

kaos, og inflasjonsprosenten har gjort den en gang så strålende nye valutaen til en spøk. (Penger til å kjøpe et kjøleskap ville antagelig veie mer enn kjøleskapet selv.)

I et desperat forsøk på å avverge en katastrofe gjør regjeringen enda et forsøk på å "omorganisere samfunnet". De resignerte menneskene godtar den nye ordren — i visshet om at den sannsynligvis ikke vil virke, den heller. En stund kan den synes riktig — men på den annen side får glatte politikere det

Livsrytmen i den tredje verden er ofte målt med kalenderen istedenfor klokken.

alltid til å *virke* riktig. Men til slutt fører det alltid til mer elendighet.

Etter noen år med slike leveforhold bryter motet sammen hos folket, og de begynner å bli likegyldige. De er apatiske vitner til at hjemlandet deres faller i grus rundt seg. Veiene forfaller, den eneste broen over elven faller sammen, taket på postkontoret gir etter — men ingen gjør noe. Selv det stolte uavhengighets-monumentet smuldrer bort i den forfalne parken hvor den står, og hovedstaden begynner langsomt å forvandles til en landsby.

For noen år siden, i et land ikke helt ulikt dette, møtte jeg en ung student som var involvert i en revolusjonær bevegelse. Han var sint, ærlig og oppriktig. "Se på dette rotet," sa han, idet han kjørte gjennom ruinene av hovedstatens hovedgate. "Min nasjon har gått den gale veien," fortsatte han glødende. "Da vi ble uavhengige, ville ikke våre ledere vite mer av europeiske ideer. Vi var fulle av selvtillit. Vi var sikre på hvilken vei vi skulle ta. Men vi gjorde dumt i å forsøke å være så uavhengige — nå er vi verre stilt enn noensinne. Vi trenger hjelp — utdanning — teknologi. Vi kommer aldri til å klare det på egen hånd."

"Men hvorfor avslår da deres regjering alle tilbud om bistand utenfra?" spurte jeg. Hans land hadde stadig praktisert en lite forsonende politikk, og hadde fullstendig avvist enhver hjelp som ville innebære

noen risiko for å bli trukket inn i stormaktenes hule hånd.

"Å jo da, alle slags mennesker ønsker å hjelpe oss," sa han. "Kommunistlandene tilbyr sin hjelp. Vi vet hva dét betyr. Vi vil komme til å sitte i bunnløs gjeld og være forpliktet overfor dem, og det vil være slutten på vårt livsmønster. Det er altfor mange tråder knyttet til deres bistand . . . La dem beholde sine traktorer og militære rådgivere."

"Men det samme er tilfelle med Vestmaktene," fortsatte han. "Straks vi slipper dem inn, er det slutten på uavhengigheten. Se bare på . . ." Han ramset opp flere av de mer velstående landene i den tredje verden. "De er kolonier igjen!" Han hadde rett — de er i realiteten Vestens kulturelle kolonier. "Vi ønsker det dere har, men vi vil ikke ha deres levesett med på kjøpet. Dersom vi lar dere hjelpe oss, vil vi bare bli et nytt marked som skal utvikles."

"Det er grunnen til at jeg i virkeligheten er en svært fredelig revolusjonær," la han fortrolig til. "Hvilken hensikt tjener det å styrte regjeringen når du vet at du ikke kunne gjøre bedre selv? Hvorfor finnes det ikke noen som kan hjelpe oss uten å skade oss?" nesten gråt han av fortvilelse.

Denne unge mannen var ærlig nok til å erkjenne sitt lands triste mangel på fremgang, men samtidig var han også tilstrekkelig realistisk til å innrømme at han ikke visste hva han skulle gjøre med det. Han hjalp meg til å forstå hvordan studerende mennesker i den tredje verden tenker. Det er noe som mange av oss i den rike industrialiserte verden overser.

I vår "utviklede" verden har vi en tendens til å bedømme suksess eller nederlag ved et levesett ved å måle den materielle velstand. Vi graderer verdens nasjoner etter deres "inntekt pr. innbygger", eller deres "brutto nasjonalprodukt". Vi klassifiserer samfunn i "de som har" og "de som ikke har", etter at vi nøye har regnet ut nasjonens andel av biler og fjernsynsmottakere.

Hvis dette virkelig er evige verdier — eller for å si det på en annen måte — dersom mennesket virkelig lever av brød alene — så er den vestlige, industrielle, forbruker-orienterte livsstil langt den beste — og andre folk ville gjøre best i å følge den.

Når alt kommer til alt har i-landene — og i stor grad innbefatter dette også de europeiske kommunistlandene — så godt som avskaffet sult og pest og den knugende, uverdige og håpløse fattigdom som man ser over store deler av Afrika, Asia og visse deler av Syd-Amerika. Den første verden har nesten 100 prosent lese- og skrivekyndighet, lav barnedødelighet og den høyeste levestandard som verden noensinne har sett. Sant nok, våre samfunn er ikke perfekte. Men sammelignet med skitten og elendigheten i store deler av den tredje verden, så må da alle se at dette må være veien å gå — ikke sant?

Ikke nødvendigvis.

De såkalt utviklede land kunne med fordel ta seg selv nærmere i øyesyn — gjennom de rolige, tankefulle øynene til lærde mennesker som lever i mindre fremgangsrike og mindre materialistiske samfunn.

Slike mennesker måler ikke suksess ut fra materiell gevinst. De setter større pris på ikke-materielle ting som er vel så reelle, som tradisjon, religion og familieliv. De verdsetter personlig integritet, respekt fra sine sønner, kyskhets for sine døtre og beskjedenhet og trofasthet hos sine hustruer.

Hvordan kan de klassifisere et samfunn som fremgangsrikt, når det fører til en 40-prosents skillsmisfrekvens, punk-rock, eller en situasjon der ett av fire barn risikerer å bli seksuelt forulempet? Hvilken nytte er det i å ha en moderne storby hvis det ikke er trygt å ferdes i den? Ironisk nok er det de fattigste landene i verden som har de laveste tall på kriminalstatistikken.

Og hva er det som er så vidunderlig ved det å leve til skjells år og alder når ingen bryr seg om deg?

Min kone og jeg besøkte en gang en av landsbyene til de innfødte i regnskogene i Sarawak, hvor menneskene levde sitt liv nesten uberørt av sivilisasjonen. Da vi ankom, var mennene ute i de bratte fjellskråningene for å dyrke sine avlinger. Kvinnene var nede ved elven og vasket klær. Vi kunne høre dem småprate og syng mens de banket vasken på steinene. De eneste som var hjemme, var noen gamle menn som tilbragte tiden med å tilvirke halmtak til langhuset, samt de gamle kvinnene som passet småbarna.

De eldre barna gikk på en skole som nylig hadde åpnet i distriktet. Regjeringen i Malaysia hadde jobbet hardt for å hjelpe disse menneskene inn i det 20. århundre. Men disse usofistikerte innfødte var ikke så sikre på om de ville det. De var godt fornøyd i sitt tilfluktstед i jungelen — de arbeidet hardt, de krevde lite og, som noen kunne innvende — “kom ingensteds hen”.

Noen få dager senere fløy vi til Australia. På flyplassen kjøpte jeg en avis. Den fortalte en historie om en gammel dame som var plassert i en moderne leilighet av sin familie som ikke lenger hadde plass til henne i sitt eget hjem. Hun hadde snublet over støvsugeren, slått hodet i kanten av sitt nye fargefjernsyn og ligget bevisstløs på gulvet i tre dager før noen kom for å se til henne.

I det minste levde de gamle menneskene i den innfødte landsbyen ut sin alder idet de følte seg nyttige og ønsket. Hvem burde vise hvem hvordan vi skal leve? Er materiell velstand den standard vi må måle suksess med, endog hvis den velstanden må oppnås på den grusomme bekostning av andre verdier?

“Dere kaller oss barbarer fordi vi kutter av hånden på en tyv,” sa en saudi-araber anklagende til meg en gang. “Men i ditt samfunn kutter dere av de gamles liv når dere ikke vil ha dem rundt dere lenger.”

Hvem er så egentlig barbarer?

Den industrialiserte, konsumrettede livsstil er blitt kjent som vestliggjøring. Dens frukter medfører at mange ikke-vestlige nasjoner alvorlig overveier om dette likevel er den veien de ønsker å gå. Da de fikk sin uavhengighet, bestemte noen land, slik som Burma, at det ville være bedre å være fattig enn å

drukne sine tradisjonelle verdier i en strøm av utenlandsk hjelp.

Andre land, som Iran, stengte i panikk dørene mot vestliggjøring — idet dets ledere forfektet en relativt beskyttet livsstil ved å ta “et stort hopp bakover”. Men selv sofistikerte teknokratier som Japan er iferd med å ta et alvorlig overblikk over fruktene av sitt engasjement i materialismen. Har opprivningen av tradisjonelle verdier vært verdt dette, spør de. Er det ikke kanskje noe *iboende galt* med et levesett som, samtidig som det avstedkommer stor velstand, også reduserer en nasjons ungdom til de laveste, minste fellesnevnerne av degenerering — narkotika, obskøn musikk, bander, utbrytere og selvmord?

Dette er et dilemma. På den ene side har de utviklede land gjort den menneskelige tilværelse mer behagelig. Men de har også gjort den mer usikker, og som noen ville si, mindre tilfredsstillende. Skulle vi så være sikre på at dette er den beste måten for fattige nasjoner til å forbedre sin stilling? Burde vi være så kritiske overfor de nasjoner som motstår Vestens ideer? Det er så lett å bli irritert på deres likegyldige holdning til livet. Det blir jeg hver gang dusjhodet faller ned i badekaret. Mange fra Vesten som forsøker å hjelpe, gir opp i fortvilelse. De kommer med en voldsom kritikk av de innfødte for deres mangel på “protestantisk arbeidsmoral”, skummer av raseri fordi de heller foretrekker å leve etter kalenderen enn klokken, og er opprevet over deres skikker og religioner.

Intet tenkende vesen kan dra i tvil at rent vann, jevnlig måltider, egnet husvære, kloakk, elektrisitet og utdanning ville forbedre livskvaliteten hos dem. Men hvis det skal skje på bekostning av oppløste hjem, mangel på respekt for foreldre, ødeleggelse av samfunnsånden, samt økende grådighet, konkurransen, misunnelse og kriminalitet, kan dette da virkelig kalles fremgang?

To ganger siterer Salomos Ordspråk et ordtak av den vise kong Salomo av det gamle Israel: “Mangen vei tykkes en mann rett, men enden på det er dødens vei” (Ordsp. 14:12; 16:25).

Den vei som synes riktig for dette fattige land i den tredje verden er i sannhet iferd med å drepe det. De trenger hjelp, men fra hvem? Fra andre mennesker *som også er iferd med å bli drept av sitt levesett*? Den unge revolusjonære mannen hadde rett — det finnes ingen nasjon i verden som kjenner veien til fred og fremgang. Vi har forsøkt alt. Noen måter synes bedre enn andre i en periode — men til sist fører de alle til døden. Det er ganske visst at den veien som synes riktig for de utviklede land, har ført til en reell mulighet for *total utslettelse* av alt liv.

Men det finnes en vei som fører frem. Den kombinerer ikke bare det beste i begge verdener — materiell fremgang koblet sammen med de verdiene som opprettholder sann menneskelig lykke. Den tilfører i tillegg en dimensjon som totalt mangler i alle kulturer. Det er den livsens vei som Jesus Kristus kom for å lære dem som ville høre. De fleste ville ikke — hans vei, som går ut på å leve for å gi, (Fortsettes side 28)

HVORFOR blir vulkanene stadig mer aktive?

av Dan C. Taylor

I senere år har vi opplevd voldsomme utbrudd av vulkaner som Mount St. Helens i USA, Galunggung i Indonesia og El Chichón i Mexico. Er det forvarslers om verre katastrofer i fremtiden? Bibelens profetier gir svar.

“**V**ANCOUVER — Vancouver! Nå er det skjedd!” Den opphissede stemmen i radioen tidde brått, fylt av en forutelse og resignasjon. Om morgenen den 18. mai 1980 var den 30 år gamle David Johnston fra USAs Geologiske Undersøkelse i ferd med å ta observasjoner av kulen på nordskrånningen av Mount St. Helens som ligger sydvest i den amerikanske delstaten Washington, da han

PETE TURNER — IMAGE BANK; ØVERST FRA VENSTRE: FINCH — PT.
THOMPSON — HAWAII VOLCANOES NATIONAL PARK;
NEWMANN — IMAGE BANK, IHRT — IMAGE BANK

Forrige side, med uret nederst fra venstre: Bosted på Heimaey, syd for Island, blir truet under Eldfells utbrudd i 1973. En uhyggelig lavaglød tiltrekker forskere og turister til Kilauea på Hawaii. Mauna Ulu (Glødende Fjell), en av flere lavautløp på Kilauea. Skjønnheten i et utbrudd langs dens østre revne står i motsetning til dens ødeleggende evne. Eldfells fryktinngytende raseri under 1973-utbruddet. Ovenfor og til høyre: Mount St. Helens var ansett som en av de vakreste toppene i det amerikanske nordvest. Etter utbruddet i 1980 er det nærmest bare et månelandskap.

sendte denne paniske radiomeldingen til basen. Noen sekunder senere ble han slukt av lavaen og omkom i en av de mest skremmende naturkatastrofer gjennom tidene.

Klokken 8.39 om morgenen kom utbruddet i den engang så majestetiske vulkanen, like fryktinngytende voldsomt som når en 50 megatonns hydrogenbombe eksploderer. Den sendte tordnende søyler av nesten seks og en halv kubikkilometer varm aske, stein og jord over 19 kilometer opp i luften.

Over et område på nesten 400 kvadratkilometer ble millioner av trær kappet over som kvister i løpet av noen få sekunder etter den første utblåsningen. Overopphetede gasser som strømmet opp fra den våknende kjempen, smeltet nesten øyeblikkelig isen og sneen på fjellet. Resultatet var et veldig flomras. Jord og smeltevann strømmet nedover som en mur av kokende søle som mudret til Spirit Lakes før så krystallklare vann og førte elven Toutle River inn i et nytt løp.

En storm av fin, grå aske feide over deler av flere av USAs vestligste stater og gjorde dag til natt. Byen Moscow i Idaho, som ligger 500 kilometer øst for Mount St.

Helens, ble så sterkt dekket av denne asken at det lå omtrent to tonn aske på hvert mål land.

I alt 65 menneskeliv gikk tapt, mens 370 000 ble arbeidsløse på grunn av utbruddet. Flere millioner led store tap, og tilsammen kom skadebeløpet opp i ikke mindre enn 21 milliarder kroner.

Minneverdige årstider

Ødeleggelsene som utbruddet av Mount St. Helens forårsaket kan fremdeles — fire år senere — tydelig sees i området rundt vulkanen. Skjønt nytt liv har begynt å spire frem etter hvert, kan folk som bor der, fortsatt peke på arrene i landskapet, det som sommeren 1980 lignet mer på et månelandskap enn på det vakre fjellandet det engang var. Og folk føler seg ennå urolige.

Mount St. Helens hadde forholdt seg rolig i 123 år før dette siste utbruddet. Mange av dem som bodde i nærheten, ante ikke at de levde i skyggen av en veldig tidsinnstilt bombe. Millioner av mennesker verden over er selv nå i samme farlige situasjon.

Vi innser ikke at imponerende fjelltopper som Mount Rainier (også i Washington), eller Fuji Yama i Japan kanskje en dag våkner til liv igjen — like tordnende og skremmende som Mount St. Helens — som kan koste mange menneskeliv og gjøre enorme skader.

Sovende kjemper

I gjennomsnitt er det 30 utbrudd i året fra de over 600 aktive vulkaner som er spredt over hele vår klode. Over 75 prosent av dem ligger innenfor den såkalte "ildringen". Den utgjøres av kystregionene rundt Stillehavet, fra Chile nordover til Alaska, over til Sibir og så sørover langs Japan og Kina til New Zealand.

Det andre store vulkanområdet er Middelhavsbeltet som strekker seg fra Sør-Europa til Sentral-Asia. Innenfor de to hovedområdene forekommer over 95 prosent av alle jordskjelv.

Her er det fullt av slike sovende kjemper som Mount St. Helens, og selv om de har sovnet i århundrer, er det mange som bare ligger og venter på å våkne med et tordnende utbrudd.

Et vindu mot jordens indre

Både vulkanutbrudd og jordskjelv er manifestasjoner av de enorme kreftene som er skjult under jordoverflaten. Man kan kalle en vulkan for et vindu mot hjertet av vår klode.

Mange vulkaneksperter har lært mer om disse kreftene gjennom førstehåndserfaringer ved studier på steder som Hawaii's vulkanobservatorium i nærheten av Kilauea-vulkanen som har utbrudd ganske ofte. Andre har valgt farligere observasjonssteder, slik David Johnston gjorde oppe på Mount St. Helens.

Ved hjelp av fintmerkende instrumenter er vulkaneksperter istand til å måle de mange forandringene som finner sted inne i fjellet. Det har gitt dem bedre forståelse av de kompliserte prosessene som foregår før, under og etter et utbrudd.

Men selv om de har oppnådd denne forståelsen, påpeker vitenskapsmennene at kunsten å forutsi et vulkanutbrudd slett ikke er kommet lenger enn værvarslingens baktalte kunst. Forøvrig er kanskje meteorologenes arbeide ofte vanskeliggjort av nettopp vulkanutbrudd.

Vulkanaktiviteten og dens virkninger

Vulkaner har lenge vært en viktig faktor som bidrar til å skape vårt miljø. Betydelige mengder av jordens atmosfære består av gasser som er sluppet ut fra vulkaner.

MICHAEL LAWTON — CIRAMA

Mange landskaper er blitt formet gjennom vulkanaktivitet i en fjern fortid eller i våre dager.

Forskere har lenge undret på hvordan vulkanutbrudd påvirker klima og vær. I 1815 hadde vulkanen Tambora i det nåværende Indonesia et utbrudd som antas å være det kraftigste i verdenshistorien. Da ble over 1,7 millioner tonn aske, stein og jord kastet opp i luften og spredt over et område på nesten tre millioner kvadratkilometer.

Det var så mye støv og aske i stratosfæren at den dannet et veldig filter mot sollyset, som i et helt år til tider reduserte lufttemperaturen med over en grad. Man tror at dette var grunnen til at 1815 ble kalt "året uten sommer" med rekordlave temperaturer. Hittil har man imidlertid ikke hatt avgjørende beviser for at dette virkelig var tilfellet.

Men undersøkelser som ble foretatt på El Chichón-vulkanen i Mexico etter utbruddet i 1982, har gitt forskerne en hel del nytt materiale, og det synes å tyde på at vulkanutbrudd virkelig kan påvirke værforholdene — og gjør det.

Etter dette utbruddet fant man at temperaturen i stratosfæren over ekvator steg med ca. fire grader, noe som ledet til den høyeste temperatur man hadde målt siden man begynte å registrere temperaturen i stratosfæren i 1958.

Mange vitenskapsfolk spekulerer på om El Chichón-utbruddet, ved å høyne temperaturen så sterkt, kan ha bidratt til det intense El Niño-fenomenet i 1982-83. (El Niño — spansk for "guttebarnet" — er en varmtvannsstrøm i den sydøstlige delen av Stillehavet. Navnet fikk den fordi den først ble observert av fiskere utenfor kysten av Peru ved juletider i 1795. Se *The Plain Truth* oktober 1983 og *Scientific American* januar 1984.) Men til tross for disse nyere oppdagelsene

er det vanskelig å danne seg et fullstendig bilde av vulkanene og deres virkninger.

Det vi vet er at mange vulkaner nå gjør seg klar til utbrudd. Ifølge en rapport for 1983 fra USAs Geologiske Undersøkelse kan utbruddet på Mount St. Helens være bare en forsmak på det som vil komme i veststatene i USA.

Hva ville ha skjedd hvis dette utbruddet hadde kommet i nærheten av en storby? Det er skremmende å tenke på, men som det heter i rapporten, er det absolutt ikke umulig. Det som mange forskere finner merkelig, er at vulkanaktiviteten later til å øke, mens den teoretisk sett burde minke, siden jorden blir stadig kaldere.

I rapporten var det tatt med en foreløbig liste over 35 vulkaner i den vestlige delen av USA, som man regner med vil ha utbrudd en gang i fremtiden. De første vil trolig bli de såkalte Mono-Inyokraterne i nærheten av San Francisco i California. Så kommer Lassen-toppen og Mount Shasta, også i California. Ellers finner man kjente fjell som Mount Rainier og Mount Baker i staten Washington og Mount Hood i Oregon på listen, og de ligger alle mye nærmere store befolkningsentre enn Mount St. Helens gjør.

Se opp for advarslene

I løpet av de siste 500 år har over 200 000 mennesker mistet livet på grunn av vulkanutbrudd.

"Slike katastrofer [tap av liv] behøver ikke å gjenta seg. Et vulkanutbrudd kommer først etter at det er registrert klare advarsler i form av rystelser eller damp som slipper ut," sier en forsker ved USAs Geologiske Undersøkelser. Det er sant nok, men historien viser at folk ikke enser advarslene.

Enten det nå skyldes nyfikenhet

eller en likegyldighet overfor myndighetenes gjentatte advarsler, så går menneskeliv fortsatt tapt. Utbruddet på Mount St. Helens kostet 65 mennesker livet, det i Galunggung i Indonesia 30, og katastrofen i Mexicos El Chichón hevdes offisielt å ha krevd 187 dødsopfre (men som uoffisielt antas å ha krevd fem ganger så mange).

I 1883 eksploderte vulkanen på den lille øya Krakatau i Sundastredet på en dramatisk måte. Braket kunne høres 5000 kilometer borte, og utbruddet skapte en over 30 meter høy flodbølge i som skyllet ca. 36 000 mennesker med seg i dypet. Virkningen av denne bølgen kunne man merke så langt borte som i Den engelske kanal.

Hundre år tidligere hadde vulkankløften Laki på Island et veldig utbrudd som varte i syv måneder. Lavastrømmen og de giftige gassene utslettet store bygder, og askefallet over nesten hele landet førte til hungersnød. En femtedel av befolkningen og tre fjerdedeler av husdyrbestanden strøk med i den største naturkatastrofe i Islands historie.

Eksempler for oss idag

St. Pierre på Martinique ble i sin tid kalt Karibiens Paris, og det var virkelig en sjarmerende by med fargerike boliger pyntet med smijernsforsiringer. Men landskapet ble dominert av den aktive vulkanen Mont Pelée, og det var en annen lite tiltrekkende side ved denne byen. Den var kjent som *den mest lettsindige og fordervede byen i Karibien!*

8. mai 1902 omkom 34 000 av byens innbyggere i løpet av bare tre minutter da Mont Pelées utbrudd sendte en sviende bølge av glohete gasser (omtrent tusen graders varme) mot den dødsdømte byen med en fart på 500 km/t! Svovelstanken

hang over St. Pierre i ukevis etterpå.

Historiens mest berømte vulkanutbrudd skjedde vel i år 79 da Vesuv utslettet Pompeii, Herculaneum og flere andre byer i Campania i Italia.

Pompeii var den fremste av disse rike byene ved kysten av Napoligolfen like sørøst for den nåværende storbyen Napoli, og mange berømte romere bodde der. Byen var kjent for sitt gode klima, sin fruktbare jord, sine fine badeanlegg — og fordi den var keiser Neros yndlingsby og kunne by på allslags underholding.

Folk i Pompeii var ville etter gladiator kamper hvor menn sloss mot andre menn eller ville dyr — ofte på liv og død — til *glede* for et grådlig publikum.

Arkeologene har også oppdaget mange andre fornøyer som var fasjonable blant pompeianerne. Prostitusjon ble åpent godtatt, og mange skilt ga opplysning om hvor bordellene var å finne og hva prisene var. Samtidens litteratur synes å vise at utroskap og skilsmisser var vanlig. De fleste av innbyggerne syntes nok at livet var deilig, men en dag raste verden bokstavelig talt sammen over dem.

Kraftige jordskjelv hadde herjet i distriktet før vulkanutbruddet, men ingen lot til å være bekymret av den grunn. Romerne trodde at Vesuv var utdødd, og derfor ble tilskuerne i amfiteateret den 24. august overrumplet da de fikk se en veldig askesky "av form som et pinjetre" stige opp fra vulkanen.

De giftige gassene som dalte ned fra Vesuv, drepte mange hundre. Andre ble levende begravd under tre meter høye lag av vulkansk aske i Pompeii, eller under 18 meter dyp kokende søle i Herculaneum.

Den dag idag kan vi se mange av disse arme dødsopfrene som kopier. De er støpt etter de formene som kroppene deres dannet i asken eller sølen da den størknet. Mange viser tydelig i forpinte ansiktsuttrykk hvordan de kjempet for å få et siste åndedrag. Over ti prosent av disse byenes befolkning omkom, og disse tapene sjokkerte hele den romerske verden. Mange søkte etter grunnen til at gudene var blitt så rasende.

Ødeleggelsene i Pompeii og St. Pierre betyr lite for de fleste i vår tid. Men det er en slående likhet

mellom måten innbyggerne i disse byene levde på — og livsstilen i storbyene i vår verden idag. Vi lever slik vi har lyst til, uten å tenke på følgene av våre handlinger. Men Gud vår Skaper bekymrer seg over dem. Han har gitt oss sine bud, som sier oss hvordan vi kan leve lykkelig og rikt. Men om vi bryter disse budene, må vi en dag sone straffen for det, og denne straffen er døden (Rom. 6:23).

Selvfølgelig er vi alle utsatt for tilfeldigheter fra tid til annen. Det er godt mulig at vulkanutbruddene ved St. Pierre og Pompeii rett og slett var den rene tilfeldighet. Men Bibelen nevner mange hendelser hvor Gud har grepet inn i menneskenes liv for å stanse syndige handlinger. Byene Sodoma og Gomorra ble ødelagt fordi innbyggerne var onde. På Noahs tid ble hele jorden lagt øde av en flod på grunn av menneskenes laster.

Er ruinene av St. Pierre og Pompeii bare resultatet av tilfeldige hendelser, eller er det en lærepenge her? I Ordspråkene 11:11 sier Gud: "Ved de oppriktiges velsignelse blir en by opphøyet, men de ugudeliges munn bryter den ned."

Dette er tankevekkende, særlig når vi ser oss omkring og betrakter det syndige livet i våre byer idag.

Kanskje to ord som var rablet på en husvegge i Pompeii før vulkanutbruddet, kan tas som en passende gravskrift over byen. Det står ganske enkelt: "Sodoma — Gomorra". Kanskje det ble skrevet av en som så likhetspunktene med de palestinske byene og ville advare innbyggerne i Pompeii. Men ingen tok hensyn til den.

Hva med våre egne samfunn? Kommer vi snart til å bli vitne til ulykker og katastrofer så fryktelige som disse vi har nevnt — eller enda verre? Vitenskapen forteller oss at vi går mot en gjenoppvekking av vulkansk aktivitet, men ingen kan si når eller *hvorfor*. Vil vi ha svar på disse spørsmålene, må vi ty til en kilde som ligger utenfor vitenskapsens område: Bibelen.

Hva profetiene kan fortelle

Bibelen forutsier faktisk at det vil komme en tid med voldsomme naturkatastrofer. Tilstanden i verden idag viser tydelig at vi er inne i de farlige og onde siste tider, som Jesus

beskrev i Matt. 24. Jesus advarte oss om at før han kom igjen for å herske over jorden, ville det komme "jordskjelv både her og der". Andre skriftsteder sier klart at disse jordskjelvene vil komme samtidig med vulkanutbrudd som man aldri har sett maken til — for å kunngjøre Jesu Kristi gjenkomst for å herske over jorden (Matt. 24:29-30).

"Brått, i et eneste øyeblikk, kommer straffen fra Herren, allhærs Gud, med bulder og brak og veldige drønn, med vindkast, storm og fortærende ild" (Jes. 29:5-6; '78-overs.).

Hvorfor vil dette skje?

Jesu forteller om denne kommende straff i Matteus 24:29, hvor han siterte fra Jesaja 13:10-11: "Himmelens stjerner og dens strålende stjernebilder skal ikke la sitt lys skinne: solen er mørk når den går opp, og månen skinner ikke. Jeg vil besøke jorden for dens ondskap, og de ugudelige for deres misgjerning."

I nesten 6000 år har menneskene avvist den fred og trygghet som Skaperen har tilbudt oss hvis vi vil lyde hans bud. Det har ført til synd og til ubeskrivelig sorg og lidelse som følge av en egoistisk livsførsel. Og hvis ikke Gud stanser oss på vår nåværende vei, blir det ikke noe igjen av hans skaperverk som han kan redde (Matt. 24:22).

Før i tiden var det hovedsakelig overtroen som gjorde menneskene blinde for sannheten i Guds skaperverk. Nå er vi blindet av en forfølgelig overvurdering av våre egne evner.

De som har spottet sin Skaper, skjønt de har sett den vidunderlige plan i hans skaperverk, de skal snart bli forferdet når elementene i skaperverket blir vekket ved Guds fryktelige vrede over denne verdens adferd (Rom. 1:20).

Hele jorden kommer til å få merke disse begivenheter som snart vil inntreffe. Men Gud er nådig. Han har tydelig sagt til dem som er villige til å lytte å "våke hver tid og stund, og be, så I kan være istand til å unnfly alt dette som skal komme og til å bli stående for Menneskesønnen" (Lukas 21:36).

Men en vantro verden vil bli fanget i fellen.

Hvordan er det med deg?

(Fortsettes side 28)

BERLIN- Forvirrende og gåtefull

av John Ross Schroeder

BERLIN er en gåte og et paradoks. Berlin er et ironisk ordspill. Berlin er Midt-Europas Jerusalem når det er tale om kontroverser. Berlin er alt dette og mere til.

For Berlin var en gang én by, men er nå delt i to adskilte byer som tilhører to forskjellige land.

Berlins gåter og paradokser fortsetter i det uendelige. Vest-Berlin er omgitt på alle kanter av Den tyske demokratiske republikk (DDR eller Øst-Tyskland), som en kapitalistisk øy i et sosialistisk land.

På mange måter er Vest-Berlin *en del* av Vest-Tyskland. Men byen er i praktisk og fysisk forstand skilt fra Forbundsrepublikken (BRD) av et femten-seksten mil bredt østtysk territorium.

Med kurs for Berlin

Jeg gikk inn på toget fra Hannover til Berlin, og det var fullt av berlinere som skulle tilbake til sin hjemby etter en tur til Forbundsrepublikken. I spisevognen satt jeg overfor en eldre herre som bor i Øst-Berlin. Han snakket litt engelsk, og han fortalte meg at den kjøttretten vi begge spiste, ville være mye billigere i Øst-Berlin.

Ved ankomsten til den østtyske

PT-KART, L. GREG SMITH

grensebyen Helmstedt, kom Østtyske politifolk og tollere inn i toget. De kontrollerte passasjerenes pass og visa mens toget rullet videre gjennom det østtyske landskapet. Vi fikk straks et sterkt inntrykk av forskjellen mellom de to tyske landene. Vest-Tyskland er en nasjon preget av lykke og fremgang fra et materialistisk synspunkt. Det er Den (øst-) tyske demokratiske republikk absolutt ikke.

Men man bør ikke trekke den forhastede slutning at livet i Vest-Tyskland er bedre på alle måter. Hjemlige forbrytelser er ikke noe stort problem i Øst-Berlin eller i Øst-Tyskland forøvrig. Det samme kan man ikke si om Vest-Tyskland.

Men de grå og spartanske boligkompleksene i Øst-Tyskland kan ikke sammenlignes med de fargerike og blomstrende husene som man

kan se nesten overalt i Forbundsrepublikken. Mange av de østtyske husene vi så langs jernbanen, var nærmest hytter og skur.

Jeg har lenge vært en stor beundrer av damplokomotiver, og nå skulle jeg få en herlig overraskelse på min tur gjennom 150 kilometer østtysk landskap. Jeg hadde ikke sett et damplokomotiv i vanlig rutedrift siden 1953. De fleste land i Vesten har forlenget skiftet dem ut med dieselelektriske maskiner. Men til

min store glede fikk jeg se flere vakre damplokomotiver i drift på denne ruten — nok et tegn på at Øst står tilbake for Vest i økonomisk henseende.

Denne fire timer lange turen med tog til Vest-Berlin var en av mitt livs hyggeligste turer, både når det gjaldt interessante samtaler med andre passasjerer, og på mange andre måter. Det var derfor med tungt hjerte jeg måtte forlate toget.

Jernbanestasjonen i Vest-Berlin var lurvet og stygg sammenlignet med de fleste andre moderne bystasjoner i Forbundsrepublikken — nok et av de mange gåtene ved Berlin. Grunnen er rett og slett at østtyskerne eier og driver alle tog og baner på gatene i Vest-Berlin. Det ble slik på grunn av den uvanlige status hele byen Berlin fikk etter annen verdenskrig.

I 1945 ble Berlin delt i fire sektorer i henhold til en firemaktsavtale. Frankrike, Sovjetunionen, Storbritannia og De forente stater skulle styre hver sin sektor, men de tre vestmaktene lot snart sine sektorer gå sammen i byen Vest-Berlin.

Det er fullt forståelig at de østtyske myndigheter

ikke hadde noe ønske om å modernisere jernbaneanleggene i Vest-Berlin, og de har heller ikke midler til det. Heldigvis er de to delene av Berlin nå iferd med å løse dette langvarige jernbane-paradokset. De planlegger nå en bredt anlagt modernisering.

Vest-Berlins skjønnhet

Denne jernbanestasjonen er på ingen måte typisk for Vest-Berlin. Tar man en rask spasertur gjennom byens sentrum, får man snart se utslag av den tyske genialitet. Arkitekturen er herlig moderne — en fryd for øyet både dag og natt. Det mest imponerende er vel Kurfürstendamm — Vest-Berlins lengste og viktigste gate. Det er en fryd å se Kurfürstendamm's neonlys glitre i kveldstimmene.

Som den amerikanske forfatter Thomas Wolfe skrev, er det "Europas største kafé". Det er noe slikt som hundre kaféer og restauranter ved "Ku'damm" — innbefattet den historiske Kafé Kranzler. En tur bortover denne gaten med dens fargerike annonser og dekorative butikker, er noe alle som besøker Berlin må få med seg. Varene er like elegante som noe man kan finne på Londons Regent Street eller New Yorks Fifth Avenue.

Men det står ikke like bra til med alt i Vest-Berlin. Langs "Ku'damm" finner man også pornografiske butikker og kinoer, symboler på det moralske forfall som gjenomtrenger så mye av Vestens kultur. Og denne svakhet i karakte-

ren trenger også inn i andre sider ved livet i Vest-Berlin. Man blir neppe knepet om man lar være å betale på undergrunnsbanen. Ingen kontrollerer om passasjerer kjøper billett når han går på banen — og ingen krever inn billetter når man går av. Kontrollen underveis er lite effektiv, og boten for synderne er så liten at den bøtlagte snart tjener den inn igjen ved å reise ofte og gratis.

Nedslående demografiske fenomener

Man finner også andre alvorlige og bekymringsfulle tegn på en farlig utvikling i Vest-Berlin. Aldersfordelingen i befolkningen er verre enn noe annet sted i Tyskland. Omtrent fjerdeparten av Vest-Berlins innbyggere er over 65 år gamle.

Hver enkelt vestberliner har selvfølgelig sitt eget syn på hva det vil si å bo i denne byen. Jeg traff en fransk immigrant på togreisen tilbake, som sa at han aldri ville bo i noen annen by på jorden. Men mange er tydeligvis ikke av samme mening. Flere og flere unge berlinere velger Forbundsrepublikken som sitt faste bosted for fremtiden.

I 1957 nådde Vest-Berlin sitt høyeste innbyggertall med 2 229 000. Nå har det sunket til omtrent 1,7 millioner.

Historikeren Gordon A. Craig berører visse sannsynlige grunner til disse nedslående demografiske vanskene. I sin bok *The Germans (Tyskerne)* skrev han: "I 1971 anslo man at hver tredje person som ble lokket til byen på grunn av disse fordelene [skatter og reiser], før eller senere ombestemte seg og reiste bort — enten fordi han var misfornøyd med arbeids- eller boligforhold, eller fordi han var påvirket av den spesielle berlinerformen for klaustrofobi. Det vil si frykten for å bli innfanget uten håp om å kunne unnsnippe hvis byen skulle falle for østmaktens styrker..." (Sitat fra 'New American Library'-utgaven av boken 1982, side 281.)

De er tapre, innbyggerne i Vest-Berlin. De har mestret krise etter krise. Byen ble blokkert i 1948 og 1949. Den beryktede "muren" ble reist for å omringe Vest-Berlin i begynnelsen av 1960-årene. Og fra tid til annen har de opplevd alvorlige trusler og mindre kriser.

FOTOS: EISING — IMAGE BANK

Vest-Berlins utendørskaféer på Kurfürstendamm. Berlin måtte bygges helt fra grunnen av etter 1945. Byens nye utseende vises i Det internasjonale handelssenter, som bruktes til kongresser. Riksdagen som brant i begynnelsen av Nazitiden, overlevde krigen. De alliertes kontrollpost på grensen mellom de to delene av Berlin er den offisielle port østover.

Men alle disse negative kreftene utenfra har i det lange løp en *tiltagende effekt*. En bys motstandskraft kan brytes ned etter hvert gjennom mange år. Gordon Craig har denne kommentaren: "Om [Vest-]Berlin kan overleve i det uendelige i sin nåværende opprevne tilstand, er et spørsmål som ingen kan besvare med sikkerhet" (samme bok, s. 62).

Den eneste virkelig tilfredsstillende løsning er naturligvis gjenforening med Øst-Berlin. Men i vår tidsalder kan dette bare skje hvis Øst- og Vest-Tyskland igjen blir gjenforent.

Øst-Berlins skarpe kontrast

Det har vært gjort store fremskritt i østsektoren i Berlin siden annen verdenskrig. Nå er det ikke lenger så mange ting som minner om en krigsherjet og ødelagt by. Mange moderne bygninger, mange av dem store leiegårder, er oppført over hele Øst-Berlin. Likheten mellom Øst og Vest synes å ende der. Sammenlignet med Vest-Berlin er byggverkene i Øst-Berlin nakne, spartanske og av en enkel natur. En styrt markedøkonomi er altfor åpenbar. Byen er heller grå og trist, med få av de kruseduller som gjør en opplyst arkitektur så attraktiv.

Men gjør ikke østberlinerne urett. De er svært plikttro, disiplinerte og har en moralsk målestokk som tildels mangler i den vestlige sektor. Hvis Øst- og Vest-Berlin (og i det hele tatt Øst- og Vest-Tyskland) en dag blir forenet, bør man ikke uten videre gå ut fra at brorparten av lederskiktet vil komme fra Vesten. Det kan vise seg at vi vil ha en overraskelse i vente.

Besøkende som tar seg sightseeingturer under ledelse av turistguider både i Øst- og Vest-Berlin, kan ikke unngå å legge merke til hvor ytterst forskjellig de enkelte guidene håndterer sin oppgave. Den østtyske guiden ga oss ikke bare en fargerik og omfattende beskrivelse av betydningsfulle steder — men også en opplysende ideologisk forelesning,

Berlin er en by som er delt i to av langt flere faktorer enn bare den konkrete muren.

Berlin-muren

Ingen artikkel om Berlin kan unnlata

te å nevne muren. Jeg ble lamslått da jeg så de sjofle og smakløse rablingene på vestsiden av muren. De var såvisst ikke noen god propaganda for anstendige vestlige verdinormer.

Berlinmuren er bygget av svære betongblokker "kronet" med den vanlige piggråden. Muren som skiller Øst- og Vest-Berlin, er 45 kilometer lang, mens muren som skiller Øst-Tyskland fra Vest-Berlin er 115 kilometer lang. Dette utgjør ialt en 16 mil lang demarkasjonslinje rundt byens vestlige sektor. DDR-soldater overvåker omhyggelig muren fra sine vaktårn, og man kan bare komme fra den ene bydelen til den andre på offentlig godkjente kontrollsteder som det kjente "Checkpoint Charlie". Brandenburgporten har lenge vært lukket.

Heldigvis er det nå for tiden lettere å reise mellom Øst- og Vest-Berlin, og det blir nedlagt adskillig arbeide på å få til en avspenning mellom de to byene. En ting er iallfall sikker: Mennesker burde aldri skilles av et symbolsk jernteppe eller en konkret betongmur.

Tro det eller ei, men Berlinmuren kommer ikke til å stå til evig tid, like lite som Jerikos murer. Det er ingen tvil om hva som til slutt kommer til å skje. Berlinmuren — som alle slike skiller mellom mennesker — vil bli brutt ned. Men mens dette kan gjennomføres ved menneskers innsats, så må Gud gripe inn i verdens problemer før alle jordens folk lærer å løse sine motsetninger på fredelig vis.

Bibelen forutsier dette ganske klart. Nasjonene vil lære å komme overens. Legg merke til hva profeten Jesaja sier om hvordan den menneskelige natur skal bli forandret blant patriarken Jakobs eller Israels sønner: "Da skal Efra'ims [halvbror til Juda, jødernes fars] misunnelse

BOSSU — SYGMA

BOSSU — SYGMA

RANCINAN — SYGMA

GRACE — SYGMA

Ungpionerer ved 20-årsdagen for Berlinmuren. Kart over DDRs hovedstad. Grafiske blad; i forgrunnen et som minner om at man må sette opp strykejern og ta ut stikkkontakten etter bruk. Et statlig kjøttmarked.

vike . . . Efra'im skal ikke misunne Juda, og Juda ikke overfalle Efra'im" (Jes. 11:13).

I en senere profeti om den samme fremtidige tiden hadde Jesaja dette å si om Midtøsten: "På den tid skal det være en ryddet vei fra Egypten til Assyria, og assyrerne [som nå er ført tilbake til sitt land i Irak] skal komme til Egypten, og egypterne til Assyria, og etypterne skal tjene Herren sammen med assyrerne" (Jes. 19:23).

Ingen misunnelse eller strid mellom nasjonene — intet hemmet samkvem over grensene mellom tidligere fiender — selv tilbedelse av den ene og sanne Gud sammen? Det virker som et større mirakel enn da israelittene krysset Rødehavet tørrskodd.

Men det vil skje!

Da avdøde president John F.

Kennedy erklærte at "Ich bin ein Berliner!" i sin tale i juni 1963, fikk han håpet til å blusse opp i nesten alle vestberlinere. Da han avsluttet denne talen, snakket han "egentlig" om Guds dag som vil komme i nær fremtid, kanskje uten selv å være klar over det.

Presidenten avsluttet med å si: "La meg derfor til slutt be dere om å løfte blikket over dagens farer mot morgendagens håp — utover byen Berlins frihet her i Tyskland mot frihetens fremgang overalt, mot en frihet for menneskeheten.

Friheten er udelelig, så lenge ett eneste menneske er slave, er vi ikke alle fri. Men når alle er fri, kan vi se frem til den dagen da denne byen blir gjenforent og dette landet og hele det store Europa blir en del av en fredelig og håpefull klode . . ." □

den ENKLE SANNHET

Vår målsetning

Den Enkle Sannhet utgis i det offentliges interesse og tar for seg spørsmål av samfunnsmessig, familiemessig og miljømessig art. Dets artikler omhandler internasjonale nyheter, politikk, filosofi, religion og utdanning, spesielt der de har innflytelse på livets kvalitet. Bladet er upolitisk, og det blir ikke støttet av noe politisk parti eller pressgruppe.

Worldwide Church of God (Guds Verdensvide Menighet) har enerett på utgivelsen av bladet. Formålet med *Den Enkle Sannhet* er å informere og undervise, idet det ønsker å sette verdensbegivenhetene inn i en korrekt sammenheng og skape en bevissthet om hvor alvorlige tider vi lever i. Det legges vekt på betydningen av de kristne moralverdier og hvilke sosiale virkninger det får at den i økende grad forkastes. Det gis imidlertid enkelte ganger plass til divergerende oppfatninger, slik at leseren kan få en klarere forståelse av kontroversielle spørsmål.

Den Enkle Sannhet har ingen abonnementspris. Det blir helt og holdent finansiert ved frivillige bidrag fra lesere som er overbevist om bladets verdi og som ser det som viktig at det kan bli utgitt gratis til en stadig økende leserskare. Dine bidrag er velkomne og mottas med takk.

I en verden med voksende problemer og kriser søker *Den Enkle Sannhet* å påpeke årsakene til *de dårlige nyhetene*, samt å gi løsninger på livets vanskeligheter, løsninger som kunne gi *godt nytt* og riktige resultater hvis de ble fulgt.

Det er også bladets målsetning å vudere hva som kan skje om de riktige løsningene ikke blir fulgt. I overensstemmelse med dette forfekter vi den tro at i det øyeblikk menneskeheten ikke lenger er istand til å unngå den endelige katastrofe, kreves det en guddommelig plan for å frelse denne jord og etablere en ny orden hvor alt levende vil kunne glede seg over varig fred, lykke, trygghet og velstand.

Lidelser:

Krig, pest, oppløste familier, personlige problemer—de menneskelige lidelsene bare fortsetter å vokse! Hvorfor synes det ikke å finnes noen løsning?

Lykkeligvis er løsningen kjent. Vårt gratis hefte *De ti bud* åpenbarer det solide fundament for verdensfred og et suksessfullt liv. Du kan høste velsignelser ved å anvende dem! Fyll ut og send inn bestillingskortet, eller skriv til nærmeste adresse.

Løsning:

PERSONLIG

(Fortsatt fra side 1)

Derfor ga Gud seks dager av EN UKE til Satan, — det vil si seks tusenårige dager — for at han skulle få *demonstrere* hvor falske hans veier — grådighetens veier — var.

Gjennom hele denne 6000 år lange “uken” fikk Satan lov til å ha HERREDØMME over hele jorden. “Seks dager skal du arbeide og gjøre all din gjerning,” sa Gud. “Men den *syvende* DAG ER SABBAT for Herren din Gud; da skal du intet arbeid gjøre” — Satans arbeide, som består av bedrag og hat.

Satan har fått disponere seks tusen år til sitt arbeide med løgn og BEDRAG. Men hans herredømme har vært begrenset til makt gjennom innflytelse og påvirkning. Gud har aldri latt Satan få lov til å tvinge menneskene mot deres fri vilje.

Derfor har menneskene i 6000 år hatt sin frihet til å velge mellom Satans selvgoede konkurransefilosofi — og Guds gylne leveregler. Satan har arbeidet trutt i 6000 år — og menneskeheten har falt for hans bedrag!

Satans filosofi er den filosofi som verden idag har akseptert. Vår nåværende sivilisasjon og kultur bygger på den — en sivilisasjon som menneskene elsker og setter høyt, en kultur de i patriotisk iver går i døden for! En sivilisasjon som bygger på begjær etter egne fordeleler, på konkurranse og strid! I henhold til dens prinsipper er målestokken for suksess i livet HVOR MYE et menneske har greid å SKAFFE SEG, ikke hvor godt han har tjent sine medmennesker.

Gud har aldri latt menneskene være uvitende om det sanne og rette levevis. Han har alltid gjort kjent de sanne verdier — sin åndelige lov om kjærlighet. Alltid har Gud bedt menneskene følge den, tålmodig og i kjærlighet. Han etablerte sin egen nasjon på jorden, en nasjon som hadde forpliktet seg til å lyde hans bud, og frivillig viet seg til å følge Guds veier. Men oldtidens Israel vendte seg bort fra Guds veier og forfulgte og drepte Guds profeter!

Så sendte Gud sin enbårne sønn for å lede menneskene tilbake på rett vei. Men også han ble avvist av dem — og drept!

Gjennom alle disse 6000 årene siden Adams tid har menneskene stadig avvist Guds kjærlighet, brutt hans lover, vendt det døve øre til hans profeter og sanne prester. De har bygget opp en verden på grunnlag av Satans falske filosofi, fylt av hedenske skikker, tradisjoner og trossetninger. Idag er folk håpløst nedsunket i disse falske skikkene. Men fordi de er bedratt, er de slett ikke klar over dette!

Satan er avslørt som “denne verdens GUD” (2. Kor. 4:4). Men den greske, *inspirerte* tekst burde egentlig oversettes med “denne TIDSALDERS gud”. Og denne verdslige sivilisasjonen tilber sin *gud*. Det forferdelige er at verden ikke er klar over at det er Satan og ikke Den Evige, Allmektige Gud den tilber! Gud vår Skaper er “ikke uordens Gud” leser vi i 1.Kor. 14:33. Den som skaper uorden og strid, er Satan, denne verdens gud! Han har mange tilhengere, men alle kjemper de i et forvirret kaos.

Det later til å være en eneste ting som *alle* Satans prester kan enes om. De kunnngjør i kor at “Guds LOV er DREVET BORT!” Ja, de må jo si det for å kunne heve sin gasje! Idag nekter folk i organiserte religiøse samfunn å HØRE Herrens lover (Jes.[Es.] 30:8-11). De forlanger at prestene skal preke koselige og hyggelige ting — bedrag! De har vendt seg bort fra SANNHETEN, og holder seg til *eventyr* (2.Tim. 4:4). De HATER Guds lov og de få som idag har mot til å forkynde Guds Ords *enkle sannhet!*

Jovisst, Satan har *organisert* religionen. Han kommer selv frem, ikke som en djevel med horn og hale og høygaffel, men han “skaper seg om til EN LYSETS ENGEL” (2.Kor. 11:14). Hans tjenere “skaper seg om til apostler for Kristus” (vers 13 og 15). Men de “forkynner en *annen* Jesus” (vers 4) i kraft av “en *annen* ånd” og forfører menneskene med “et *annet* evangelium” enn det sanne evangelium om Riket, som Kristus bragte, og som Paulus og alle de andre apostlene forkynte (Gal. 1:6-7).

Satans menighet legger stor vekt på de ytre FORMENE. “I det YTRE har de gudsfrykt, men de forneker dens KRAFT. *Vend deg bort fra*

slike folk!” lyder den klare advarsel i Guds ord (2.Tim. 3:5; ‘78-overs.). Det system som hersker i verden idag, med dets konkurranseprinsipper, skikker og tradisjoner og dets politiske ordninger, opprettholdes av Satans menigheter i alle land! Sannelig er ALLE verdens nasjoner blitt forført (Åp. 12:9; 17:2; 18:3)!

Jesus Kristus kom til oss for 1900 år siden som en budbringer med et budskap fra Gud. Til en ulykkelig verden som var kommet inn på gale veier, bragte han “godt nytt om GUDS RIKE.” Et Rike som nå, snart, vil erstatte alle jordens vaklende regjeringer og regenter!

Dette Riket kommer ganske snart nå — ja, det *står allerede for døren* (Luk. 21:31).

Lovet være Gud, nå er vi nær SLUTTEN på de seks årtusenlange arbeidsdagene som Satan fikk lov å herske over. Og Guds tusenårige sabbatsdag vil meget snart gry!

Det er et ordtak som sier at det er mørkest like før daggry. Nå kan vi på alle kanter se sluttresultatet av menneskenes levevis. Vår seks tusen år gamle saga er skrevet med utslettelig blod, menneskelig elendighet, sorg og fortvilelse. Det er resultatet av de ERFARINGER vi har gjort!

Selv nå vil ikke menneskene ta lærdom av det fryktelige som er skjedd — ikke før de blir TVUNGET til det!

Men når Satans sjette “arbeidsdag” går mot kveld, kommer Gud til å gripe inn og bruke sin overnaturlige makt!

I det kommende syvende årtusen vil Satan bli holdt nede. Kristus kommer tilbake for å herske over jorden med hele Guds allmakt. Guds nye ordning for de neste tusen år vil gjeninnføre fred, lykke og glede.

Så kan menneskene se tilbake på den verden vi har idag og SAMMENLIGNE! Men Gud kommer *aldri* til å TVINGE et eneste menneske inn til frelsen og det evige liv — mot dets vilje.

Men når man ser klart for seg disse syv tusen års ERFARINGS-historie, kan det da tenkes at noen *vil* vende tilbake til det levevis vi nå later til å foretrekke? Å nei, det blir ikke mange som gjør det, det kan

(Fortsettes side 28)

EUROPA

(Fortsatt fra side 4)

misk henseende — og enda viktigere, også i psykologisk forstand — “mot vest”.

Innflytelsesrike forretningsmenn i fremtredende stillinger i USA er trygge på at Amerikas fremtid ligger i Stillehavsområdet. Statistikken viser at de trolig har rett. I perioden 1982-83 var den samlede amerikanske handel med nasjoner ved Stillehavskystene for første gang i historien større enn USAs handel med Atlanterhavslandene.

Dessuten kommer nå 40 prosent av immigrantene til USA hvert år fra Asia — som er like mange som fra Latin-Amerika — mot bare 16 prosent fra Europa og Canada. I perioden fra 1930 til 1960 kom hele 80 prosent av immigrantene fra Europa og Canada. Hvis dette fortsatte lenge nok, ville USA bli en nasjon som for det meste stammer fra Asia og den tredje verden.

Dette er en dyptgående omveltning som få mennesker, selv i USA, helt ut fatter.

Selv om denne driften mot Stillehavsområdet ikke hadde funnet sted, må man være klar over at Amerikas nære sikkerhetsbånd med Europa siden slutten av annen verdenskrig ikke er overensstemmende med Amerikas historiske erfaringer. Det britiske tidsskriftet *The Economist*, som vi har henvist til tidligere, skrev i en lederartikkel om dette:

“Amerikanerne er ikke, slik mange europeere tror, en samling av europeere som har giftet seg innbyrdes og tilfeldigvis flyttet sideveis over Atlanterhavet — pluss noen svarte og noen hispanjoler. I virkeligheten er de for en overveldende stor del etterkommerne av mennesker som forlot Europa fordi de ville bli fri eller rike, mens den gamle verden holdt dem undertrykket og fattige.

Derfor rystet de Europas støv av sine føtter... Det å reise til Amerika var en bevisst handling... for å snu ryggen til den utilfredsstillende politiske utvikling i det samfunnet de forlot.”

Dypt forankret i den amerikanske sjel er det desuten en lengsel

etter å komme ut av verdens maktpolitikk. “På tross av mange tiårs kostbare internasjonale erfaringer,” skriver Eugene V. Rostow, tidligere sjef for det amerikanske direktorat for våpenkontroll og nedrustning, i *The New Republics* nummer for 20. februar 1984, “drømmer amerikaneren i sitt hjerte fremdeles om det gylne isolasjonistiske århundre mellom 1815 og 1917... Vi har ennå ikke lært å tenke som en stormakt — og i mellomtiden angriper vår motspiller, Sovjetunionen, hardt og dyktig på grunnlag av omhyggelige forbedringer, i pakt med sjakkspillets eldgamle tradisjoner.

Det er lett å se hva Sovjets ledere har i sinne. Mens russerne distraherer oss med sekundære — skjønt viktige — trekk i Det karibiske hav og Midtøsten, slår de til for å nøytralisere Vest-Europa ved å skille det fra USA.”

“Europas frigjøring”

Hva blir nå resultatet av denne påkjenningen som båndene mellom USA og Vest-Europa er utsatt for? Klaus Blömer gav en fremsynt og nøktern vurdering av dette i en artikkel med overskriften “Frihet for Europa både i øst og vest”, som ble trykt i *Foreign Policy* våren 1983. Han er tjenestemann i det offisielle vesttyske presse- og informasjonskontor, og han understreker at de synspunkter han fremlegger, er hans egne, ikke nødvendigvis regjeringes.

“Det er en sørgelig sannhet,” skriver Blömer, “at Europas frigjøring — både i øst og i vest — vanskelig kan gjennomføres så lenge Vest-Europa er fullstendig avhengig av USA.” Han legger til at det som nå kreves, “er en visjon — en fremsynt plan som kan gjøre slutt på den konfrontasjonen i Mellom-Europa, som nå i 25 år har vært ansett som normal.”

Han mener også at istedenfor å fortsette med den nære tilknytningen til De forente stater, “krever utallige historiske, geografiske, kulturelle og strategiske interesser at de vesteuropeiske nasjoner går inn i et slags sikkerhetsfelleskap med Sovjetunionen.”

Hva nasjonene i Øst-Europa angår, skriver denne vesttyske tjenestemannen videre, oppfyller de

ikke lenger sin funksjon som buffersoner for Sovjetunionen på noen tilfredsstillende måte.

Han hevder at de 110 millioner østeuropeerne “utgjør en potensiell opprivende makt politisk og sosialt” innenfor Sovjets interessessfære. Og i økonomisk henseende medfører deres dårlige stilling en alvorlig uttapping av Sovjets ressurser.

Dette gir vesteuropeerne en anledning til å tilby Sovjetunionen og de østeuropeiske allierte det Blömer kaller “en slags Marshallplan av ny modell”, som kan modernisere de økonomiske forhold i landene.

“En absolutt forutsetning for en slik utvikling,” legger han til, “måtte være å gjøre slutt på både amerikansk og russisk militær tilstedeværelse i de europeiske land, såvel i øst som i vest.” Han forutsetter at “en vesteuropeisk forsvarsorganisasjon” etableres for å overta etter de amerikanerne som forlater Vest-Europa.

Vest-Europa vil så fortsatt anerkjenne Sovjetunionens “legitime sikkerhetsforanstaltninger”. Men til gjengjeld for denne anerkjennelse og tilbudet om utstrakt økonomisk hjelp, ville Sovjet forhåpentligvis gi sine østeuropeiske vasallstater mye større frihet, noe i likhet med den frihet som Finland nå har.

Blömers håp er at dette vil resultere i en “finlandisering av Moskvas europeiske allierte”, og — notabene — “at to selvstyrte halvdelar av Europa vil fremstå” (våre uthevelser).

“Finlandisering” — hva er det?

Uttrykket “finlandisering”, som massemedia gjerne bruker i betydningen “villig vesteuropeisk underkastelse og tjeneste for Moskva”, er ukorrekt. Forøvrig er det en sterk fornærmelse mot det finske folk, som har greid å bevare sin uavhengighet og selvstendighet på vestlig vis — på tross av at de deler en 1300 kilometer lang grense med Sovjet.

Hvis vi ser på dette fra en østeuropeisk synsvinkel, sier Mark E. Austad, USAs ambassadør i Norge og tidligere ambassadør i Finland, så er det ikke tvil om at “østeuropeerne mer enn gjerne ville bli finlandisert.”

Sovjeteksperten Nora Beloff

skriver i Londonavisen *Daily Telegraph* 30. juli 1982 at "hele begrepet finlandisering må snus om." Hun understreket videre at Finland har den største betydning for Sovjetunionen, særlig som handelspartner.

Dessuten er ikke Finland hemmet av de kroniske økonomiske problemene som landene i østblokken har, og som i stadig sterkere grad er iferd med å bli en økonomisk byrde for Moskva. "Derfor," sier Nora Beloff, "må Moskva før eller senere overtales til å forstå at det er i nasjonens egen interesse, både økonomisk og sikkerhetsmessig, å "finlandisere" vasallstatene og sette folkene fri."

Prognosene som Blömer, Beloff og mange andre har kommet med, kan ligge tett opp til hva Europas politiske fremtid vil bli, slik det er indikert i Bibelen i annet kapittel av Daniels bok.

Enten vi liker det eller ikke, så kommer verdensbegivenhetene i nær fremtid til å føre til gjenopprekkelsen av Romerriket i endetiden — like før Guds Rike gjenopprettetes på jorden slik at det endelig blir fred i hele verden. Denne endelige gjenopprettelsen blir fremstilt som tærne på et stort bilde i skikkelse av et menneske. Føttene på dette bildet er "dels av jern og dels av leire" (vers 33), og det betyr at det "for en del skal være sterkt og for en del skrøpelig" (vers 42).

Romerriket i oldtiden var delt.

Det kommende Europa vil bestå av to halvdelar i forbund med hverandre: fem tær representerer Vest-Europa og en del av Sentral-Europa, mens de andre fem står for nasjonene i midtre og østre deler av Europa, og de består da kanskje i en mer eller mindre "finlandisert" skikkelse, nasjoner som tar hensyn til Sovjetunionens sikkerhetsinteresser.

"Fem fingre" på avtrekkeren

Det kan godt hende at den østlige halvdel av Europa forblir nøytralisert og "atomfritt". Det faller sammen med tanker som har vært i omløp i senere år.

For eksempel har Sveriges uavhengige Palme-komitè fremsatt idéen om en korridor i Sentral-Europa som skulle være helt fri for kjernefysiske våpen ment til bruk på slagmarken.

I Bulgaria arbeider partisjefen Toda Zhirkov for en atomvåpenfri sone i Balkan, som skulle omfatte både hans eget land og Hellas, Tyrkia, Jugoslavia og Romania.

Men den vestre halvdel av Europa ville forstatt ha behov for å verne seg — hvis amerikanerne dro sin vei.

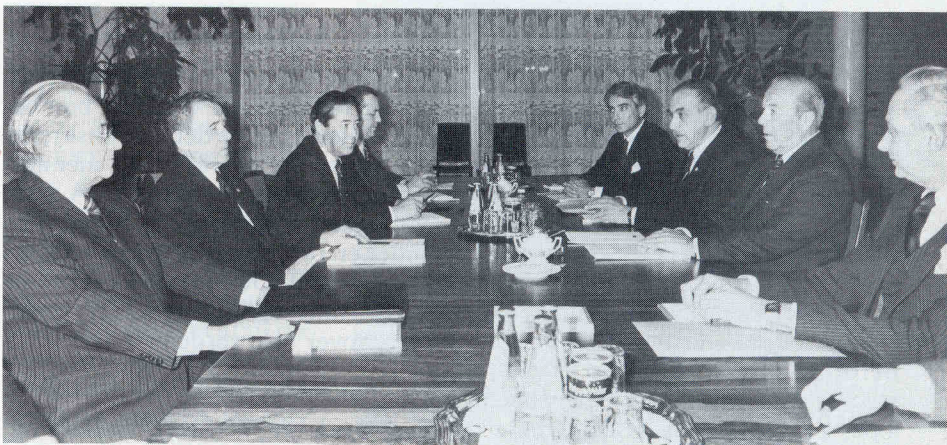
I lys av dette bør man ta alvorlig hensyn til en artikkel som var å lese i *New York Times* 11. desember 1983. Den var skrevet av Melvyn B. Krauss, som arbeider i en overordnet stilling ved det konservative instituttet Hoover Institution i California. Her kom Krauss med argumenter for det han kalte "av-amerikaniseringen" av Europas for-

man komme utenom ved å opprette en europeisk forsvarsstyrke — slik at istedenfor en enkelt finger på den skjebnesvangre røde knapp, ville man ha en enkelt hånd med fem fingre."

Sovjet vil aldri tillate vestlige raketter i et fremtidig finlandisert Øst-Europa. Men det kan godt tenkes at en forenet forsvarsstyrke i den femfingrede vestlige "hånd", som en del av en ti-nasjoners samordnet europeisk tredje makt, vil få en slik tillatelse.

Ønske om en europeisk "supermakt"

I en tale i München ifjor oppfordret den 78 år gamle franske filosof og forfatter Manes Sperber Europa til

Siste vinters europeiske sikkerhetskonferanse i Stockholm var preget av et skarpt ordskifte. Intet tøvær er i sikte i supermaktens anstrengte forhold.

svar, og i Brussel sa Henry Kissinger at han vil fremlegge forslag basert på denne idéen.

Krauss mente at det ville være bedre om de raketene som nå kommer til Europa — Pershing 2 og krysserraketter — kom under kontroll av europeerne selv. Han mener at det da vil bli mindre offentlig motstand mot dem. "En slik avamerikanisering av Europas forsvar ville være til fordel for Vestens sikkerhet," hevder Krauss.

Men vil det være til fordel for USAs sikkerhet — i fremtiden? Det later ikke til at noen kommer med det spørsmålet.

Krauss fortsetter: "Det ville virke langt mer overbevisende på Moskva... om Europa hadde sitt eget avskrekke kjernefysiske forsvar. Problemet er åpenbart at Vest-Tyskland ville bli utstyrt med kjernefysiske våpen. Men det kan

å bli sin egen supermakt. "Istedenfor å være stridens eple mellom to supermakter må Europa selv bli en supermakt. Den skal ikke ha ekspansjon eller hevn som mål, men være fast bestemt på at den i kraft av sine egne, tilstrekkelig sterke forsvarsmidler skal kunne avskrekke enhver som måtte føle seg fristet til å erobre den fordi den var svak."

Andre er imidlertid ikke så dristige. Under sikkerhetskonferansen i Stockholm ble en reporter fra det britiske kringkastingsselskapet BBC intervjuet av en kvinnelig svensk TV-medarbeider. Intervjuet fant sted etter at utenriksminister Shultz hadde sagt at USA ikke anerkjente den deling av Europa som hadde funnet sted etter annen verdenskrig. Hun spurte sin britiske kollega om han trodde at det noensinne ville bli etablert et gjen-

(Fortsettes side 28)

TERRORISME:

Vi har ennå ikke opplevd det verste

av Dan C. Taylor

Selvordsførere truer med å lemleste Midtøsten. Ekspertene advarer nå mot "statsstøttet terrorisme". Hvor skal det ende?

EN NY VOLDSBØLGE feier over verden. Den etterlater seg død og ødeleggelse uten sidestykke.

Bare se det som nylig er skjedd.

Selvordsangrep på amerikanske og franske fredsstyrker i slutten av 1983 etterlot nesten 300 døde i Beirut, Libanon. Kort tid etter ble Kuwait rystet av seks eksplosjoner i løpet av få minutter. Uhygge og uro hadde spredt seg til den viktige og oljerike Golf-regionen.

I Asia drepte en bombe i Rangoon, Burma, 17 embetsmenn,

blikanske hær (IRA) opp sin tilfeldige terrorkampanje med en bombeeksplosjon utenfor det verdenskjente stormagasinet Harrods. Ti mennesker ble drept og 74 såret. IRA satte også igang et angrep uten sidestykke under en protestantisk gudstjeneste i Nord-Irland. Denne raske rekken av terroristangrep har sjokkert regjeringer over hele verden.

En forgjeves kamp?

Ved bruk av betinget benådning, bedre etterretningssystemer, en mere håndfast politikk i gisselkonflikter og bedre internasjonalt samarbeide, har styresmaktene styrket motstanden mot de mer tradisjonelle terroristorganisasjonene, som f.eks. Italias beryktede Røde Brigader.

Men til tross for disse tilbakeslagene, lever internasjonal terrorisme og er farligere enn noensinne.

I løpet av de første ni måneder av 1983 døde nesten 7 300 i terroraksjoner — mer enn dobbelt så mange som ble drept i de åtte årene mellom 1972 og 1980. Den frykten og uroen som dette har medført, har tvunget mange land til å sette iverk utstrakte sikkerhetstiltak

for offentlige personer og bygninger.

Barrikader sperrer nå tilgangen til offentlige bygninger i Washing-

ton D.C., i frykt for det mange kaller 1980-årenes terroristvåpen: biler brukt til selvordsbomber, som den i Beirut.

Med bare noen få måneder igjen til De 23. olympiske leker, håper arrangørene i Los Angeles på det beste, mens de forbereder seg på det verste. De husker tragedien i München i 1972 da 11 israelske idrettsutøvere ble myrdet av kommandosoldater fra Palestinas frigjøringsorganisasjon (PLO).

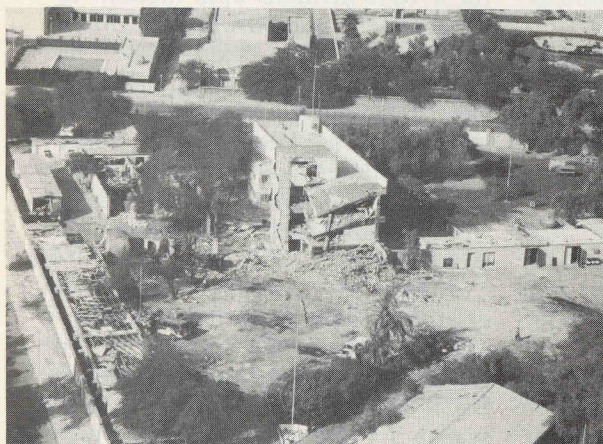
Den amerikanske olympiske komité har organisert et sikkerhetsmannskap på mer enn 17 000 personer støttet av en styrke på 42 mann fra FBI's antiterroristgruppe, som skal garantere deltagerens og publikums sikkerhet.

Disse tiltakene kan redde mange liv. Likevel har de skapt en ånd av offentlig beleiringstilstand — nøyaktig hva terroristene håpet på.

Statsstøttet terrorisme

Terroristgrupper overlever til tross for offentlig press, på samme måte som en dårlig forretning overlever til tross for økonomiske problemer.

For å kunne fortsette har terroristgrupper tatt i bruk bankran, kidnapping, utpressing, narkotikahandel og smugling. Men slik "stedlig kronerulling" har vist seg å være upålitelig for visse grupper. Som resultat har de valgt en annen, mer illevarslende måte å øke sine midler på, nemlig å finne innflytelsesrike sponsorer som sørger for

KUWAIT — LAISON

Den ødelagte amerikanske ambassaden i Kuwait City: Terrorismen brer seg i det avgjørende Golf-området.

deriblant 4 regjeringsmedlemmer, mens president Chun Doo Hwan såvidt slapp unna.

I Europa trappet Den irske repu-

trygge havner, opplæring, våpen og penger. I noen tilfeller har dette vist seg å være regjeringer — og resultatet er såkalt "statsstøttet terrorisme".

Terrorisme er blitt et middel for noen mektige nasjoner til å straffe motstandere på en forholdsvis billig måte, uten å risikere en ubehagelig økning i offentlig uro.

Denne moderne leiehæren yter den samme service til mindre land som frykter direkte konfrontasjoner med stormakter.

Mange land legger ikke skjul på sine forbindelser med terroristgrupper. Syria, Libya, Irak og Syd-Yemen gir direkte støtte til terrorisme. Andre land, som f.eks. Cuba, Nord-Korea, Algeri og mange østblokk-land, foretrekker hemmelige treningsleire. Muligens har så mange som 5 000 geriljasoldater og terrorister fått sin opplæring bare på Cuba.

For 20 år siden hadde bare få terroristgrupper statlig støtte. Ifølge en ekspert på terrorisme, er det idag bare noen få grupper som ikke får støtte av et eller annet land.

Selv om ingen offisiell anklage er fremmet, peker mange eksperter på Sovjetunionen som velgjøreren av dette internasjonale systemet satt opp for å støtte terrorister.

I en dristig redegjørelse i 1979 sa Dr. Hans Josef Hochem i Vest-Tysklands antiterroristgruppe for Forsvar av forfatningen: "KGB [Sovjets etterretningstjeneste] setter internasjonal terrorisme i scene. De faktiske forhold kan dokumenteres og er internasjonalt velkjente."

I sin bok *The Terror Network* tilføyer Claire Sterling: "I realiteten har Sovjetunionen lagt en ladd pistol på bordet, og så overlatt til andre å gjøre bruk av den."

Statlig støtte har medført en farlig ny side av terrorismen. Våpenbruken har økt enormt. Primitiv røkbomber er byttet ut med avanserte fjernstyrte bilbomber. Molotovcocktails er avleggs, mens rakett-drevne granater er på moten. Et høyere økonomisk og våpenteknisk nivå er ikke de eneste forandringerne. Målene er også andre enn før.

80 prosent av angrepene i 70-årene var rettet mot eiendom. Bare

20 prosent var rettet mot mennesker. Idag er tallene omtrent 50-50. Diplomater og ambassader er nå spesielt utpekt. I den senere tid har de vært målet for nesten 40 prosent av alle internasjonale terroristangrep.

Terrorisme "i de siste dager"

Den nærmeste fremtid ser ikke lys ut for dem som kjemper mot terrorisme. Mens fortvilelsen øker verden over, begynner kanskje Amerika, som tidligere har virket nesten upåvirket av terrorisme, å lide med resten av verden. President Ronald Reagan sa for noen måneder siden: "Vi har aldri tidligere stått overfor en situasjon der andre rutinemessig støtter voldshandlinger mot oss."

For statsstøttede terrorister, som f.eks. libyske grupper i Europa og sjittiske terrorister i Libanon, er ingen handling for brutal.

Verden har nådd — og truer med å overgå — perioden med brutal terrorisme som herjet i Tyskland før første verdenskrig, da små tropper, støttet av politiske fraksjoner, førte krig i gatene. Dette er ikke ulikt situasjonen i Beirut idag — og ikke ulikt en tid beskrevet av apostelen Paulus for over 1 900 år siden.

"Du skal vite at i de siste dager skal det komme vanskelige tider. For da vil menneskene være egoistiske . . . fare med skryt, være overmodige . . . uten respekt for det hellige, ukjærlige og uforsonlige, fare med sladder, mangle selvbeholdelse, være rå, likegyldige for det gode, svikefulle, oppfarende . . ." (2. Tim. 3:1-4; '78-overs.).

Jesus Kristus profeterte i Matt. 24:7-8 at ved tidenes slutt ville "folk . . . reise seg mot folk og rike mot rike . . . Men alt dette er begynnelsen til veene."

Dette er hva vi ser idag. En nasjon støtter blodige terroristaksjoner mot en annen. Styresmakter som idag er under angrep, har ikke makt til å stoppe denne dødelige

svøpe. Verden må isteden søke hjelp andre steder fra for å finne veien ut av denne galskapen.

Terrorismen vil bli stoppet

Terrorisme, spesielt statsstøttet terrorisme, tiltar. Vi kan vente oss mange lignende aksjoner som den i Beirut i nærmeste fremtid på grunn av de profeterte holdningene som ble beskrevet foran. Flere drap, flere bomber og mer sorg er like over horisonten.

Men det er et rike på vei som vil behandle terrorismen med fast-

Harrod's i London i røk etter en bilbombe fra IRA i julehøytiden.

het. Guds Rike vil frelse menneskeheten fra dem som vil gå til det ytterste for å oppnå sine mål.

Den kommende Messias "skal dømme mellom hedningefolkene og skifte rett for mange folkeslag, og de skal smi sine sverd om til vingårdskniver; et folk skal ikke lenger løfte sverd mot et annet, og de skal ikke mere lære å føre krig" (Jesaja 2:4).

For et innblikk i denne fredfylte tidsalderen som er på vei kan du skrive etter heftene *The Wonderful World Tomorrow — What It Will Be Like* (dansk: *Morgendagens vidunderlige verden — Et blik ind i fremtiden*) og *World Peace — How It Will Come* (ennå ikke tilgjengelig på norsk). □

Mellomfolkelig forståelse

(Fortsatt fra side 6)

gir uttrykk for sin takknemlighet for vårt enestående program til fremme av internasjonal forståelse blant de unge.

Herbert W. Armstrong, stifter og president av Ambassador College og Ambassador Cultural Foundation, har spilt en viktig rolle for ICCYs arbeide. Jeg møtte ham første gang da han besøkte Israel i 1969.

Da jeg var statsråd den gang, ble jeg anmodet om å ønske ham og hans medarbeidere velkommen til Knesset. Ved lunsjen i parlamentsbygningen la vi grunnlaget for en "jernbro" mellom Ambassador College, Israels arkeologiske selskap, Jerusalems hebraiske universitet og Det internasjonale kultursenter for ungdom (ICCY) i Jerusalem. Dette samarbeidstiltaket har gitt meget positive resultater.

Senere har grupper av studenter fra Ambassador College kommet til Israel for å delta i arkeologiske utgravninger i Gamlebyen i Jerusalem, og de er blitt innbudt til ICCY for å delta i mange forskjellige kulturprogrammer. Denne samarbeidsånden førte snart til at studentene deltok i andre prosjekter i

Barn på lekeplassen i Liberty Bell Park stormer til for å bli fotografert av fjernsynsteamet.

Jerusalem, for eksempel ble det bygget en lekkelas for barn i Liberty Bell-parken, og den bærer nå Herbert W. Armstrongs navn.

Til ære for hans fortsatte troskap mot ICCYs målsetning og programmer, og hans suksess med å bygge bro mellom nasjonenes ledere til

som en av vår tids fremtredende personligheter. Som valgt kasserer for Israels arkeologiske selskap bifaller også jeg de bidrag som Ambassador College og kulturstiftelsen har gitt til dette viktige arbeidet.

La oss fortsette å samarbeide mot vårt felles mål — fred i vår tid. □

EUROPA

(Fortsatt fra side 25)

forenet Europa. Han svarte: "Medmindre det kommer et veldig politisk jordskjelv, er [et delt Europa] et faktum som vi er nødt til å leve med."

Men ikke til evig tid, ifølge Bibelens ord.

I en ikke altfor fjern fremtid vil det komme et veldig politisk jordskjelv som vil forbløffe hele verden, når et supermaktsystem oppstår i Europa, som i en kort periode vil skride over verdens scene (Åp. 17:8). □

Internasjonalt utsyn

(Fortsatt fra side 13)

med utgående omsorg for andre, og med helhjertet lydighet til Gud, den virket ikke rett, og derfor vraket de både den og ham.

Verden — med dens inndeling i den første, annen, tredje og fjerde verden — har vedblitt i å forkaste

denne vei. Den foretrekker å forsøke sine egne løsninger, som synes riktige, men som fører til døden.

Lykkeligvis vil Jesus Kristus snart vende tilbake for å tvinge alle mennesker til å leve på hans måte. Han vil vise dem veien til livet — slik Gud mente det skulle være.

— John Halford

PERSONLIG

(Fortsatt fra side 23)

du være viss på. Men noen vil gjøre opprør — selv da.

Til slutt skal verden erkjenne — av egen fri vilje — at Guds veier er de rette. Skriften sier at Kristus "lærte . . . lydighet av det han led" (Heb. 5:8). Selv han som aldri gjorde noe galt! "Og da han VAR FULLENDT, ble han opphav til evig frelse for alle dem som lyder ham" (vers 9).

En dag skal vi betrakte Guds plan i åndeløs beundring og ærefrykt! Nåtidens lidelser vil da ha veket

fullstendig bort fra våre sinn. Erfaringens lærdommer vil vi bære med oss til evig tid! Endelig skal menneskeheten akseptere Guds levevis, fordi den VET at det er den rette måte å leve på. Den lykke og glede vi da skal oppleve, kan vi ikke fatte idag! I all evighet skal vi tilbe og prise Gud Den Evige for hans visdom, hans nåde og hans *kjærlighet!*

Tror du at noen da vil se seg tilbake og si: "Gud er ikke rettfærdig"? □

Vulkaner

(Fortsatt fra side 18)

Ta denne advarselen alvorlig. Finn ut hvor ditt liv fører hen — be om at Gud må åpne dine øyne — **FØR DET ER FOR SENT!**

Skriv etter de gratis heftene *Hvorfor ble vi FØDT?* og *Are We Living in the Last Days?* (Lever vi i de siste dager?; ennå ikke på norsk), om du ønsker mere informasjon. □

BREV TIL REDAKTØREN

Jeg har abonnert på bladet deres i noen år nå, men når jeg finner en artikkel med fakta som så åpenbart er usanne, blir hele bladet heller suspekt, hvilket jeg er viss på ikke er deres mening.

I januarnummeret hadde dere en artikkel på side 39 med overskriften "Er en ny mørk tidsalder på vei?" av Michael A. Snyder.

Jeg vil påstå at herr Snyder ikke kan ha gjort særlig gode forundersøkelser til sin artikkel, siden han skriver, jeg siterer: "Orwell ble født i den tredje verden. Han vokste opp i fattigdom." Dette er fullstendig tåpelig. George Orwell, født Eric Arthur Blair, ble født i India i 1903 av engelske foreldre, og flyttet til Henley-on-Thames utenfor London et år senere. Han gikk på Eton, hvor bare sønnene til de rike og aristokratiet går.

Derek C. Freer
Fort Walton Beach, Florida

• *Orwell (født Blair) ble født i 1903 ved Motihari, Bengal. Hans far var en lave-restående funksjonær i den indiske statsadministrasjon, mens hans mor var datter av en mislykket teakhandler i Burma.*

15. utgave av Encyclopaedia Britannica sier at Orwells foreldre hadde "holdningene til 'de landløse generasjoner', en betegnelse Orwell senere satte på folk hvis pretensjoner på sosial status hadde liten sammenheng med deres inntekt. Slik ble Orwell bragt opp i en atmosfære av fattigslig snobberi."

Britannica forteller videre at Orwell gikk på en forberedende kostskole i Sussex i England, "hvor han skilte seg ut fra de andre guttene ved sin fattigdom og sin fremragende dyktighet." Det var denne samme dyktighet som ledet til at Orwell ble ut-

valgt til å få et stipend både til Eton og til Winchester, begge førende skoler i England. Orwell valgte å bruke stipendiet til den førstnevnte skolen.

Enkelte oppfattet artikkelen dit hen at Orwell skulle ha vokst opp i India, noe den ikke påstod.

50-årsjubileet

Jeg har nettopp fått deres 50-års jubileumsnummer av *Den Enkle Sannhet*. Jeg er helt enig med dere i at verden har kuttet Gud ut av bildet. Dessverre er Gud bare blitt et ord for de fleste. Vi har endret hans regler så de passer til hvordan vi selv ønsker å leve. Det får meg til å juble av glede når jeg tenker på at Jesus snart vil komme tilbake for å gjøre denne verden om, slik at den blir slik han ønsket at den skulle være. Fortsett utgivelsen av bladet. Det er et lys i denne formørkede verden.

Lynda Wrieden
Milwaukee, Wisconsin

Jeg er nettopp ferdig med artikkelen "Over 50 år med den nye moral; Hvor har den ført oss hen?" Jeg måtte bare sende noen kommentarer.

Artikkelen lærte meg at forfallet i denne verdens moral og verdier ganske bestemt er selve "roten" til våre problemer, og at de begynte lenge før jeg ante.

Jeg skulle så gjerne ønske at jeg hadde den kunnskap og posisjon som skal til for å si: "Se her, alle sammen, våkn opp!" og få dem til å forstå hva de er iferd med å gjøre! Til tider blir jeg så fortvilet over hvor naive folk er, eller kanskje de ganske enkelt er likeglad! Kanskje, hvis bladet deres ble sendt til alle hjem, kanskje da . . .

Jeg har to barn, og jeg finner det svært vanskelig å lære dem moral og verdier når nes-

ten alle mangler dem! Som uskyldige barn blir de lett påvirket, og jeg håper og ber om at jeg kan innpode i dem betydningen av å ha "moral og verdier".

Jeg vet jeg er "på rett spor".

Fortsett det store arbeidet med *Den Enkle Sannhet*. Jeg ser frem til flere numre. Hjerterlig takk for at dere var der med svar som jeg har lett etter.

Karen Camp
Endwell, New York

Deres 50-års jubileumsnummer for februar var interessant, og bragte tilbake noe av det gamle og ajourførte noe av det nye.

Jeg har lest publikasjonen deres til og fra de siste 30 år. Spesielt irriterer den flittige bruken av kursiv meg, som om leseren ellers ikke ville oppfatte den rette meningen. Hvorfor kan ikke materialet bli presentert på en mer interessant måte? Denne tributten til herr Armstrong er uten tvil vel fortjent, men jeg vet at ingen leser vil endre grunnleggerens stil.

Jeg er viss på at mange brev om dette nummeret vil gløde av komplimenter, hvilket de gjør rett i, men jeg har skrevet et brev som jeg håper vil reise et par spørsmål som kan være nyttige etter hvert som dere arbeider mot de neste 50 års publisering.

W.M. Morris
Lake Zurich, Illinois

Jeg har nettopp fått deres vakre publikasjon, *Den Enkle Sannhet*, for 50-årsjubileet, og jeg ville gjerne gi komplimenter til dem som har laget for-siden. Den er meget elegant. Jeg likte også meget godt fargebildene av Ambassador College, og jeg er meget imponert over de store og vakre omgivelsene. Alle studentene skulle være stolt over å

være en del av det.

Wini Venable
Morehead City,
North Carolina

Det orwellske mareritt

Som jeg setter meg ned for å skrive dette brevet, har jeg hodet fullt av tanker som er vekket av Michael Snyders artikkel om det orwellske mareritt. Den forklarte årsaken til at denne boken gjør et slikt voldsomt inntrykk på leseren. Jeg har ofte undret på hvorfor jeg husket denne boken mens jeg glemmer andre. Nå forstår jeg det! Det overraskende faktum at vi nettopp nå lever i en orwellsk tidsalder skremmer.

DuWayne E. Ready
Prairie Village, Kansas

Hvis den lysende britiske forfatter og sosiale kritiker George Orwell ("Er en ny mørk tidsalder på vei?", januar 1984) hadde levd idag, ville han ha pekt på det alarmerende antall aborter som et tragisk tegn på at "1984" allerede er her.

George Comstock, helten i Orwells roman *Keep the Aspidochelone Flying (Hold aspidochelonen flyvende)* besvanger sin elskerinne, og etter at han får vite at hun bærer barnet hans, begynner han å diskutere med henne angående hva de burde gjøre.

Etter at elskeren kommer inn på penger til abort, begynner Comstock plutselig å forstå at det de faktisk har diskutert, er drapet på deres ufødte barn: "For første gang forstod han, med den eneste kunnskap som betyr noe, hva det egentlig var de snakket om. Ordene "et barn" fikk ny betydning. De refererte ikke lenger bare til en abstrakt ulykke, de refererte til en knopp av kjøtt og blod . . . Det var den sjofle detaljen om [pengene] som vekket ham."

Haven Bradford Gow
Arlington Heights, Illinois

“Inntil vi skilles ~~av døden.~~”

Tidligere var ekteskapet for livet. Men idag er ikke ekteskapsløftet og de institusjonene som følger det — hjem og familie — for alltid. I noen land i Vesten ender nesten to av tre ekteskap med skilsmisse!

Med så mange skilsmisser og ødelagte hjem er det ikke til å undre seg over at man har begynt å tvile på ekteskapet — ja, endog direkte begynt å angripe det. Men ekteskapet er ikke gammeldags!

Faktum er at samfunnet som helhet overser en viktig sannhet om ekteskapet som institusjon! Resultatet er det herjede sosiale landskapet vi ser rundt oss.

Hvordan og når oppstod ekteskapet? Hvilket formål tjener det egentlig?

Vårt gratis hefte *Why Marriage! Soon Obsolete?* (Hvorfor ekteskap? Snart foreldet?, ennå ikke på norsk) tilbyr positiv, praktisk informasjon som kan hjelpe deg gjennom all forvirringen og gi håp og hjelp i ditt eget ekteskap. Du får et eksemplar ganske enkelt ved å sende inn kortet i dette nummeret (husk navn og adresse og navn på heftet), eller hvis kortet mangler, ved å skrive til vår nærmeste adresse.

